

II

(Akty prijaté podľa Zmluvy o ES/Zmluvy o Euratome, ktorých uverejnenie nie je povinné)

ROZHODNUTIA

KOMISIA

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 25. septembra 2007

vo veci štátnej pomoci poskytnutej Poľskom v rámci dlhodobých zmlúv o predaji kapacít a elektrickej energie a štátnej pomoci, ktorú Poľsko plánuje poskytnúť v rámci kompenzácie za dobrovoľné vypovedanie dlhodobých zmlúv o predaji kapacít a elektrickej energie

[oznámené pod číslom K(2007) 4319]

(Iba poľské znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

(2009/287/ES)

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV,

orgány o poskytnutie doplňujúcich informácií k uvedenému opatreniu.

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej článok 88 ods. 2, prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky v súlade s uvedenými ustanoveniami ⁽¹⁾ a so zreteľom na tieto pripomienky,

keďže:

- (3) V liste z dňa 1. júna 2005, zaevidovanom dňa 2. júna 2005, poľské orgány predložili časť požadovaných doplňujúcich informácií, pričom zvyšné informácie následne uviedli v liste z dňa 24. júna 2005, zaevidovanom dňa 28. júna 2005.
- (4) V dňoch 28. a 29. júna 2005 sa na žiadosť poľských orgánov zorganizovala technická schôdzka na účely prediskutovania predmetného oznámenia. Na schôdzke sa určili ďalšie aspekty, ktoré poľské orgány musia písomne objasniť, aby Komisii zabezpečili úplné informácie potrebné na posúdenie.

1. POSTUP

- (1) V liste z dňa 1. marca 2005 pod značkou WEH/1023/6-54/05, zaevidovanom dňa 3. marca 2005 (SG/2005/A/226), poľské orgány informovali Komisiu v súlade s článkom 88 ods. 3 Zmluvy o ES o návrhu zákona „o pravidlách pokrývania nákladov vzniknutých výrobcom v súvislosti s predčasným vypovedaním dlhodobých zmlúv o predaji kapacít a elektrickej energie (ďalej len „návrh zákona“).
- (2) Komisia po predbežnom posúdení zistila, že oznámenie je neúplné, a v liste z dňa 27. apríla 2005 požiadala poľské
- (5) Vzhľadom na skutočnosť, že poľské orgány neposkytli úplnú odpoveď, Komisia v liste z dňa 28. júla 2005 (D/55776) pripomenula aspekty, ktorých objasnenie žiadala na schôdzke z 28. júna 2005, pričom požiadala poľské orgány o predloženie nevyhnutných informácií.
- (6) V liste z dňa 7. septembra 2005, zaevidovanom 9. septembra 2005, poľské orgány informovali Komisiu, že na návrhu zákona sa vzhľadom na uplynutie funkčného obdobia parlamentu prestalo pracovať.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 52, 2.3.2006, s. 8.

- (7) Listom z dňa 23. novembra 2005 Komisia informovala Poľsko o svojom rozhodnutí začať v súvislosti s návrhom zákona, ako aj s dlhodobými zmluvami o predaji kapacít a elektrickej energie (ďalej len „DZ“) v poľskom elektroenergetickom sektore konanie podľa článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES.
- (8) Rozhodnutie Komisie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“) bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* ⁽²⁾. Komisia vyzvala zainteresované strany, aby predložili svoje pripomienky.
- (9) Poľské orgány listom z dňa 16. decembra 2005 predložili žiadosť o nezverejnenie informácií obsiahnutých v rozhodnutí o začatí konania tretím stranám. Komisia na túto žiadosť odpovedala a v liste z dňa 25. januára 2006 predložila svoju verziu rozhodnutia, ktorá nemá dôverný charakter, ktorú poľské orgány odsúhlasili elektronickou poštou z dňa 16. februára 2006, zaevidovanou v ten istý deň.
- (10) V liste z dňa 28. decembra 2005, ktorý Komisia zaevidovala 4. januára 2006, poľské orgány predložili Komisii prvú časť pripomienok k začatiu konania v súvislosti s návrhom zákona o vypovedaní dlhodobých zmlúv o predaji kapacít a elektrickej energie, v ktorých uviedli opatrenia prijaté s cieľom odstrániť pochybnosti Komisie o predmetnom návrhu zákona. Po druhé, po žiadosti o predĺženie lehoty, ktorú Komisia prijala dňa 12. januára 2006, poľské orgány v liste z dňa 23. januára 2006, zaevidovanom Komisiou 26. januára 2006, predložili Komisii svoje pripomienky k posúdeniu dlhodobých zmlúv o predaji kapacít a elektrickej energie.
- (11) V nadväznosti na list z dňa 23. decembra 2005 poľské orgány v liste z dňa 5. apríla 2006, zaevidovanom Komisiou 6. apríla 2006, poskytli dodatočné vysvetlenie plánovaných zmien v návrhu zákona o vypovedaní dlhodobých zmlúv o predaji kapacít a elektrickej energie tak, aby tento zákon bol v súlade s platnými pravidlami poskytovania štátnej pomoci. Prílohy k tomuto listu boli uvedené v liste z dňa 6. apríla 2006, zaevidovanom 10. apríla 2006.
- (12) Komisia dostala pripomienky zainteresovaných strán. Listom z dňa 20. júna 2006 Komisia poskytla tieto pripomienky poľským orgánom, ktoré dostali možnosť sa k nim vyjadriť.
- (13) Rozhodnutie o začatí konania napadla jedna zo zúčastnených strán na Súde prvého stupňa žalobou podanou dňa 12. mája 2006, ktorá dostala spisovú značku T-142/06.
- (14) Na žiadosť poľských orgánov z dňa 7. júla, zaevidovanou 12. júla 2006, sa veľká časť pripomienok preložila do poľského jazyka a v liste z dňa 23. februára 2007 bola predložená poľským orgánom. V odpovedi na tento list poľské orgány v liste z dňa 12. marca 2007, zaevidovanom v ten istý deň, oznámili, že preklad zvyšnej časti pripomienok už nie je potrebný.
- (15) Poľské orgány následne v liste z dňa 28. marca 2007, zaevidovanom Komisiou v ten istý deň, predložili svoje stanovisko k pripomienkam zúčastnených strán.
- (16) V odpovedi na list útvarov Komisie z dňa 28. apríla 2006 poľské orgány v liste z dňa 6. júna 2006, zaevidovanom 8. júna 2006, poskytli doplňujúce informácie k predmetnému opatreniu. V liste z dňa 13. júla 2006, zaevidovanom dňa 17. júla 2006, poľské orgány predložili odpisy dlhodobých zmlúv o predaji kapacít a elektrickej energie spolu s príslušnými dodatkami a prílohami (súhrnne 609 dokumentov) v papierovej forme.
- (17) V liste zaevidovanom dňa 4. mája 2006 poľské orgány požiadali o výklad jedného z bodov oznámenia Komisie týkajúceho sa metodiky analýzy štátnej pomoci spojenej s nenávratnými nákladmi (ďalej „metodika pre uviaznuté náklady“) ⁽³⁾.
- (18) V liste z dňa 27. septembra 2006 Komisia zaslala poľským orgánom zoznam bodov, ktoré mali zásadný význam pri vypracovaní návrhu zákona o vypovedaní DZ.
- (19) V listoch zaevidovaných dňa 17. augusta 2006 a 5. januára 2007, v liste z dňa 28. mája 2007 a v elektronickej pošte zaevidovanej dňa 29. mája 2007 (anglická verzia návrhu zákona) boli predložené rôzne verzie návrhu zákona o vypovedaní DZ, ktoré sa nachádzali v rôznych fázach legislatívneho procesu v Poľsku.
- (20) V priebehu konania Poľsko doplnilo informácie o predmetnom opatrení v listoch zaevidovaných dňa 31. januára 2007 a 4. apríla 2007, v elektronickej pošte z dňa 2., 4., 7. a 11. mája 2007 a v liste zaevidovanom 6. júna 2007.
- (21) Listom z dňa 3. apríla 2007 sa Komisia obrátila na poľské orgány ohľadom pokroku v legislatívnom procese v súvislosti s návrhom zákona o vypovedaní DZ a opatrení, ktoré Poľsko prijalo na základe predchádzajúcich rozhovorov s útvarmi Komisie.
- (22) Okrem toho sa v rámci konania vo veci formálneho zisťovania uskutočnilo niekoľko stretnutí s poľskými orgánmi, a to dňa 5. apríla 2006, 7. septembra 2006, 26. októbra 2006, 2. februára 2007, 22. februára 2007, 26. apríla 2007, 2. mája 2007 a 14. mája 2007.

⁽²⁾ Poznámka pod čiarou č. 1.

⁽³⁾ Oznámenie prijaté Komisiou dňa 26. júla 2001.

(23) Poľské orgány v liste z dňa 9. júla 2007 predložili konečnú verziu zákona o vypovedaní dlhodobých zmlúv o predaji kapacít a elektrickej energie, ktorú schválil poľský parlament a ktorá nadobudla účinnosť 4. augusta 2007. Dňa 18. júla 2007 Poľsko predložilo preklad zákona do anglického jazyka, ako aj zoznam zmien, ktoré do zákona zapracoval Senát – horná komora parlamentu, spolu s dôvodovou správou.

2. OPIS POMOCI

2.1. Dlhodobé zmluvy o predaji kapacít a elektrickej energie

(24) V polovici 90. rokov poľská vláda rozhodla o spustení programu, ktorého cieľom bola modernizácia poľského elektrárenského sektora a jeho zosúladienie s technickými a environmentálnymi normami platnými v západnej Európe.

(25) Na účely implementácie tohto programu Poľsko vyhlásilo verejné obstarávanie s cieľom vybrať projekty pre nové alebo modernizované elektrárne. Tieto projekty by pre svoje výrobné kapacity získali dlhodobé zmluvy o predaji kapacít a elektrickej energie. Rozhodnutie o postupe obstarávania schválilo Ministerstvo priemyslu a obchodu a pod jeho dohľadom ho realizovala spoločnosť Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. („PSE“) – poľský štátny prevádzkovateľ elektroenergetickej siete, ktorý mal postup obstarávania riadiť.

(26) Dokumentácia a technická špecifikácia pre verejné obstarávanie bola vydaná v auguste a septembri 1994. V dokumentoch sa uvádzali tri ciele projektu: dodávky lacnej elektrickej energie, udržanie racionálnej miery bezpečnosti dodávok a zlepšenie noriem ochrany životného prostredia a prevencia zhoršovania jeho stavu pri zohľadnení integračných požiadaviek medzi Poľskom a západnou Európou.

(27) Predložené ponuky sa hodnotili okrem iného na základe týchto kritérií: výkonnosť projektu, výška kapitálových nákladov, environmentálne opatrenia, použitie overených technológií a využitie stabilných a bezpečných zdrojov palív.

(28) Termín na predloženie ponúk uplynul 5. januára 1995. Doručených bolo 44 ponúk. Najmenej atraktívne ponuky boli zamietnuté. S ostatnými uchádzačmi sa začali priame rokovania. Tieto rokovania viedli k uzavretiu DZ s niekoľkými spoločnosťami alebo skupinami spoločností.

(29) DZ boli podpísané v rokoch 1996-1998 okrem jednej zo 7 DZ uzavretej so skupinou Południowy Koncern Energetyczny S.A. (ďalej len „PKE“), ktorá bola podpísaná 12. apríla 1995, a DZ s elektrárnou Elektrownią Turów, podpísanou 26. augusta 1994. Na DZ s elektrárnou Elektrownią Turów sa nevzťahovalo rozhodnutie o začatí konania⁽⁴⁾. Z tohto dôvodu sa na ňu nevzťahuje ani toto rozhodnutie. V uvedenej tabuľke sa uvádza zoznam zúčastnených spoločností.

Tabuľka 1

DZ v Poľsku

Č.	Názov prijemcu
1	BOT Górnictwo i Energetyka S.A.
2	Południowy Koncern Energetyczny S.A.
3	Elektrownia Kozienice S.A.
4	Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.
5	Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin Pątnów II
6	Electrabel Połaniec S.A.
7	Elektrociepłownia Kraków S.A. ⁽¹⁾
8	Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni S.A.
9	Elektrociepłownia Rzeszów S.A.
10	Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o.
11	Elektrociepłownia Lublin Wrotków Sp. z o.o.
12	Elektrociepłownia Chorzów „ELCHO“ S.A.
13	Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o.
14	Elektrociepłownia Zielona Góra S.A.

⁽¹⁾ Táto DZ nebola podpísaná v dôsledku postupu obstarávania.
Zdroj: Rozhodnutie o začatí konania.

(30) Doba platnosti DZ je v rozmedzí od 7 do 20 rokov počítajúc odo dňa spustenia elektrárne. Väčšina zmlúv bola uzavretá na dobu dlhšiu než 15 rokov. Platnosť poslednej DZ uplynie v roku 2027.

⁽⁴⁾ Podľa ustanovení prílohy IV. k Aktu o podmienkach prístúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (ďalej len „Akt o prístúpení“), ktorý tvorí nedeliteľnú súčasť Zmluvy o prístúpení Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky (ďalej len „Zmluva o prístúpení“) (Ú. v. ES L 236 z 23.09.2003), sa pomoc udelená pred 10. decembrom 1994 považuje za existujúcu pomoc.

- (31) Všetky DZ boli uzavreté na základe rovnakých základných princípov:
- výrobcovia sa zaväzujú vytvoriť nové výrobné kapacity, modernizovať zariadenia a dodávať pre spoločnosť PSE stanovené minimálne množstvá elektrickej energie z predmetných elektrární;
 - PSE sa zaväzuje odkupovať prinajmenšom tieto minimálne množstvá elektrickej energie;
 - kúpna cena elektrickej energie je založená na princípe presunu nákladov na odberateľa (pass-through principle). Výrobcovia účtujú spoločnosti PSE sumy, ktoré zodpovedajú všetkým vzniknutým nákladom, fixným aj variabilným, navýšeným o ziskové rozpätie.

Avšak vzhľadom na to, že konečný obsah DZ je výsledkom individuálnych rokovaní k jednotlivým projektom, tieto zmluvy nie sú úplne identické a môžu sa líšiť v detailoch.

- (32) Od podpísania DZ došlo v niektorých prípadoch k ich zmenám a doplneniam, niekedy i niekoľkonásobným. Na základe týchto zmien a doplnení sa niektoré aspekty zmluvy zmenili, uvedené základné princípy však v každom prípade ostali zachované.

2.2 Návrh zákona o vypovedaní DZ, ktorý bol predmetom rozhodnutia o začatí konania

- (33) Návrh zákona, ktorý bol predmetom rozhodnutia o začatí konania, stanovil pre výrobcov uvedených v tabuľke č. 1 možnosť dobrovoľného vypovedania DZ uzavretých so spoločnosťou PSE. Výrobcovia vstupujúci do systému by boli oprávnení na kompenzáciu podľa podmienok ustanovených v návrhu zákona.
- (34) Kompenzácie môžu pokrývať rozdiely medzi nákladmi, ktoré spoločnosti vzniknú v súvislosti s plnením DZ a časťou príjmov dosiahnutých z predaja elektrickej energie, ktoré spoločnosť môže použiť na pokrytie týchto nákladov. Tento rozdiel sa bude ďalej označovať ako „nahraditeľný rozdiel“. Do nákladov sa započítavajú aj náklady spojené priamo s vypovedaním DZ, ako napríklad náklady na predčasné splatenie úverov.
- (35) Kompenzácie sa vyplácajú vo forme počiatočnej platby, po ktorej nasledujú každoročné korekcie až do roku 2016 s konečnou korekciou v roku 2016.
- (36) Výška počiatočnej platby zodpovedá nahraditeľnému rozdielu v období rokov 2006 – 2025 alebo roku, v ktorom mala platnosť danej DZ pôvodne uplynúť, podľa toho, ktorý z týchto dátumov nastane skôr, vypočítanému podľa prognózy vývoja cien a trhových podielov v tomto období.
- (37) V období od nadobudnutia účinnosti návrhu zákona do roku 2014 sa výška nahraditeľného rozdielu bude prepočítavať každý rok na základe skutočných hospodárskych údajov a porovná sa s hodnotou vypočítanou

pôvodne na základe prognózy. Ak sa skutočná hodnota bude líšiť od prognózovanej hodnoty, použije sa buď záporná alebo kladná korekcia, čo povedie k ďalšej platbe pre príjemcu alebo k refundácii zo strany príjemcu. Z praktických dôvodov, a to najmä vzhľadom na čas potrebný na zhromaždenie a spracovanie všetkých údajov, sa korekcie budú v skutočnosti vypočítavať po dvoch kalendárnych rokoch od roku, ktorého sa hospodárske údaje týkajú.

- (38) V roku 2016 sa znova stanoví prognóza vývoja cien a trhových podielov na obdobie rokov 2015 – 2025 alebo roku, v ktorom mala platnosť danej DZ pôvodne uplynúť, podľa toho, ktorý z týchto dátumov nastane skôr („zostávajúce obdobie“). Hodnota nahraditeľného rozdielu počas zostávajúceho obdobia, určená na základe tejto prognózy, sa porovná s hodnotou vypočítanou na základe pôvodnej prognózy. Ak sa hodnoty budú líšiť, dôjde ku konečnej korekcii, ktorá zahrnie celé zostávajúce obdobie. Podobne ako v prípade predchádzajúcich korekcií, aj konečná korekcia môže byť kladná alebo záporná, preto bude taktiež viesť k ďalšej platbe pre príjemcu alebo k refundácii.

- (39) Celková hodnota vyplatených kompenzácií, vrátane korekcií, nesmie prekročiť maximálnu hodnotu uvedenú nižšie. Táto hodnota bola stanovená pre jednotlivé spoločnosti alebo pre skupinu, ak spoločnosti patria do skupiny 5 (5):

Tabuľka 2

Maximálne kompenzácie stanovené v návrhu zákona o verzii analyzovanej v rámci rozhodnutia o začatí konania

(v tis. PLN)

	Názov príjemcu	Maximálne kompenzácie
1	BOT Górnictwo i Energetyka S.A.	7 554 899
2	Południowy Koncern Energetyczny S.A.	5 085 101
3	Elektrownia Kozienice S.A.,	1 610 729
4	Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.	1 106 014
5	Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin Pątnów II	2 173 335
6	Electrabel Połaniec S.A.	1 204 454
7	Elektrociepłownia Kraków S.A.	84 656
8	Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni S.A.	132 773

(5) Poznámka: Tabuľka vychádza z materiálov predložených poľskými orgánmi v dodatku 1 k ich listu z dňa 2. júna 2005, ktorý obsahuje viac údajov než pôvodné oznámenie o návrhu zákona.

(v tis. PLN)

	Názov príjemcu	Maximálne kompenzácie
9	Elektrociepłownia Rzeszów S.A.	302 684
10	Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	641 453
11	Elektrociepłownia Lublin Wrotków Sp. z o.o.	508 176
12	Elektrociepłownia Chorzów „ELCHO“ S.A.	1 338 272
13	Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o.	1 013 081
14	Elektrociepłownia Zielona Góra S.A.	540 323
	Spolu	22 755 627

Zdroj: Rozhodnutie o začatí konania.

- (40) Táto maximálna hodnota sa rovná nahraditeľnému rozdielu vypočítanému na obdobie rokov 2006 – 2025 za predpokladu, že ceny na trhu elektrickej energie sa budú postupne, ale pomaly zvyšovať z úrovne ešte nižšej, než je súčasná, na úroveň zaznamenanú v západnej Európe. Pri takomto scenári by priemerné ceny elektrickej energie spočiatku dosahovali približne 22 EUR/MWh v roku 2006, pomaly by sa zvyšovali na úroveň 30 EUR/MWh v roku 2015, potom by nastalo obdobie rýchlejšieho rastu až na úroveň 40 EUR/MWh v roku 2018, po čom by došlo k stabilizácii cien na tejto úrovni s istými výkyvmi nahor a nadol do konca referenčného obdobia pripadajúceho na rok 2025.
- (41) Kompenzácie bude vyplácať spoločnosť PSE alebo jej dcérske spoločnosti úplne pod kontrolou štátu. Financované budú zo zavedenia poplatku pre odberateľov, ktorý bude priamo úmerný zmluvnej kapacite pripojenia k elektrickej sieti. Financovanie vysokej počiatkovej platby umožní sekuritizácia pohľadávok z titulu poplatkov realizovaná spoločnosťou PSE a/alebo jej dcérskou spoločnosťou.

3. DÔVODY NA ZAČATIE KONANIA

- (42) Na účely posúdenia oznámeného návrhu zákona Komisia v rámci rozhodnutia o začatí konania posúdila prvky štátnej pomoci obsiahnuté v samotných DZ, ako aj prvok štátnej pomoci nachádzajúci sa v kompenzáciách vyplácaných v prípade vypovedania DZ. Ako je objasnené v bode 3 rozhodnutia o začatí konania, tieto dve opatrenia pomoci vzájomne úzko súviseli.
- (43) Pochybnosti uvedené v rozhodnutí o začatí konania sú zhrnuté v bode 3.1 a 3.2. Pre podrobnejšie posúdenie Komisia odkazuje na bod 3 rozhodnutia o začatí konania.

3.1. Dlhodobé zmluvy o predaji kapacít a elektrickej energie

- (44) Na základe predbežnej analýzy Komisia uviedla, že DZ pravdepodobne poskytujú zmluvným výrobcom konkurenčnú výhodu, čo môže viesť k narušeniu hospodárskej súťaže a k ovplyvneniu obchodu medzi členskými štátmi.
- (45) Komisia vyjadrila názor, že DZ nepredstavujú existujúcu pomoc, keďže podľa ustanovení Zmluvy o pristúpení žiadna DZ nespadá do ani jednej z troch kategórií pomoci, ktoré boli odo dňa pristúpenia považované za existujúcu pomoc v zmysle čl. 88 ods. 1 Zmluvy o ES ⁽⁶⁾.
- (46) Po prvé, žiadna DZ (okrem zmluvy uzavretej so spoločnosťou Elektrociepłownią Turów) nenadobudla účinnosť pred 10. decembrom 1994. Po druhé, DZ neboli Komisii oznámené v rámci tzv. „dočasného postupu“ a po tretie, žiadna DZ nebola uvedená v zozname existujúcej pomoci, pripojenom k Zmluve o pristúpení.
- (47) Komisia uviedla, že keďže DZ neboli Komisii oznámené v zmysle čl. 88 ods. 3 Zmluvy o ES, predstavujú neoprávnené poskytnutú pomoc v zmysle článku 1 písm. f) nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES ⁽⁷⁾.
- (48) Komisia sa domnieva, že podmienky vyplývajúce z DZ ekonomicky zvýhodňujú výrobcov energie, ktorí sú zmluvnými stranami DZ, na rozdiel od iných výrobcov energie, na ktorých sa zmluvy nevzťahujú, či subjektov v iných porovnateľných sektoroch, v ktorých sa takéto dlhodobé zmluvy účastníkom trhu dokonca ani nenavrhi. Opatrenie pomoci teda týmto výrobcom energie zabezpečuje selektívnu výhodu.
- (49) Komisia upozornila aj na skutočnosť, že trhy s elektrickou energiou sa otvorili hospodárskej súťaži a že s elektrickou energiou sa obchoduje medzi členskými štátmi minimálne od nadobudnutia účinnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 96/92/ES z 19. decembra 1996 o spoločnej právnej úprave vnútorného trhu s elektrickou energiou ⁽⁸⁾. Opatrenia, ktorými sa uprednostňujú energetické spoločnosti v jednom členskom štáte, sa preto považovali za opatrenia, ktoré by mohli znemožniť podnikom z iného členského štátu, aby vyvážali elektrickú energiu do príslušného členského štátu, alebo podporovať vývoz elektrickej energie do iného členského štátu.
- (50) Komisia taktiež zastáva názor, že táto výhoda sa poskytla prostredníctvom štátnych prostriedkov, pretože podpísanie

⁽⁶⁾ Bod 3.1 i) rozhodnutia o začatí konania.⁽⁷⁾ Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1.⁽⁸⁾ Ú. v. ES L 27, 30.1.1997, s. 20.

DZ predstavovalo rozhodnutie vychádzajúce zo štátnej politiky realizovanej prevádzkovateľom siete PSE, ktorý je v plnom vlastníctve štátu. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskych spoločenstiev (ďalej len „Súdny dvor“) v prípade, keď podnik, ktorý je vo vlastníctve štátu, využíva svoje prostriedky spôsobom, ktorý sa prisudzuje štátu, tieto prostriedky sa musia považovať za štátne prostriedky v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES⁽⁹⁾.

- (51) Komisia preto dospela k záveru, že DZ pravdepodobne predstavujú štátnu pomoc pre výrobcov elektrickej energie v zmysle čl. 87 ods. 1 Zmluvy o ES..
- (52) Komisia ďalej uviedla, že na analýzu štátnej pomoci poskytovanej výrobcom je potrebné uplatniť metodiku pre uviaznuté náklady. Na základe vtedy dostupnej dokumentácie mala Komisia pochybnosti, či DZ boli v súlade s kritériami stanovenými v spomínanej metodike.
- (53) Po prvé, Komisia mala pochybnosti, či už samotné princípy dlhodobej zmluvy o nákupe energie, ktoré vylučujú značnú časť trhu, možno považovať za zlučiteľné so základnými cieľmi metodiky pre uviaznuté náklady, čiže so zvyšovaním tempa liberalizácie tohto sektoru poskytovaním primeraných kompenzácií subjektom, ktorí čelia hospodárskej súťaži na nerovnakom základe
- (54) Po druhé, Komisia mala pochybnosti, či je prvok pomoci obsiahnutý v DZ, zlučiteľný s jednotlivými kritériami metodiky pre uviaznuté náklady, pokiaľ ide o výpočet oprávnených uviaznutých nákladov a udeľovanie primeraných kompenzácií.

3.2. Kompenzácia v prípade vypovedania DZ

- (55) V rozhodnutí o začatí konania Komisia vychádzala z rovnakých argumentov, aké boli uvedené v súvislosti so zistením, či DZ obsahuje prvky štátnej pomoci. Komisia následne dospela k názoru že tieto prvky sa objavujú aj pri kompenzáciách z dôvodu vypovedania DZ⁽¹⁰⁾.
- (56) Komisia následne analyzovala zlučiteľnosť štátnej pomoci obsiahnutej v kompenzáciách s kritériami uvedenými v metodike pre uviaznuté náklady.
- (57) Komisia mala pochybnosti, či sú kompenzácie v súlade s jednotlivými kritériami metodiky pre uviaznuté náklady, pokiaľ ide o výpočet oprávnených uviaznutých nákladov a udeľovanie primeraných kompenzácií.

⁽⁹⁾ Vec C-482/99 Francúzsko/Komisia, Zb. 2002, s. I-04397.

⁽¹⁰⁾ Bod 3 ods. 1 písm. ii) rozhodnutia o začatí konania.

4. PRIPOMIENKY ZAJINTERESOVANÝCH STRÁN

- (58) Po uverejnení rozhodnutia o začatí konania dostala Komisia v stanovenej lehote, v niektorých prípadoch aj po predĺžení lehoty na žiadosť zainteresovaných strán, pripomienky od:
- a) nasledujúcich výrobcov elektrickej energie: Elektrociepłownia Rzeszów S.A. (ďalej len „Elektrociepłownia Rzeszów“), Electrabel SA a Electrabel Połaniec S.A. (ďalej spoločne len „Electrabel“), Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A. a Elektrownia Pątnów II Sp. z o.o. (ďalej spoločne len „PAK“), BOT Górnictwo a Energetyka S.A., BOT Elektrownia Opole S.A. a BOT Elektrownia Turów (ďalej spoločne len „BOT“), Elektrociepłownia Chorzów „ELCHO“ Sp. z o.o. Elektrociepłownia Kraków S.A. (ďalej len „ECK“), Elektrociepłownia Zielona Góra S.A. (ďalej len „ECZG“) a Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o. (ďalej len „ENS“);
- b) nasledujúcich bankových inštitúcií zabezpečujúcich financovanie pre výrobcov elektrickej energie: Dresdner Bank AG London Branch, Bank Pekao S.A., WestLB AG London Branch⁽¹¹⁾ a WestLB AG (ďalej spoločne len „banky“);
- c) PSE.
- (59) Pripomienky, ktoré strany predložili Komisii, sú veľmi podobné, niekedy dokonca identické. Z tohto dôvodu Komisia namiesto opisovania pripomienok jednotlivých zúčastnených strán opisuje pripomienky v rámci všeobecných kategórií..

4.1. Pripomienky k DZ

Uplatnenie po pristúpení⁽¹²⁾

- (60) Zúčastnené strany argumentujú, že DZ by sa nemali považovať za „uplatňované aj po pristúpení“ v zmysle článku 3 ods. 1 písm. c) prílohy IV k Aktu o pristúpení⁽¹³⁾.
- (61) Zúčastnené strany argumentujú, že opatrenia, ktoré boli právne stanovené pred pristúpením k EÚ, by nemali byť Komisiou po pristúpení preskúmané. Je to v súlade so všeobecnou zásadou o neuplatňovaní retroaktivity. Pravidlá

⁽¹¹⁾ V žiadosti o schôdzku s útvarmi Komisie banka West LB AG London Branch predložila v liste z dňa 27. decembra 2006 (pozri poznámku pod čiarou č. 38) aj isté doplňujúce pripomienky k návrhu zákona o vypovedaní DZ, ktorý prijala poľská rada ministrov v decembri 2006. Schôdzka s predstaviteľmi banky West LB AG London Branch a poľského stáleho zastúpenia pri EÚ sa konala 14. marca 2007.

⁽¹²⁾ Pripomienku predložili BOT, ENS, ECZG, ECK, ELCHO a PAK.

⁽¹³⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 3.

Spoločenstva týkajúce sa štátnej pomoci by mali platiť až od momentu prístúpenia k EÚ.

- (62) Zúčastnené strany sa odvolávajú na predchádzajúce rozhodnutia Komisie⁽¹⁴⁾, v ktorých Komisia potvrdila, že schémy pomoci, ktoré sú podľa nich podobné ako DZ, sa po prístúpení neuplatňujú.
- (63) Podľa ich názoru by prípadná pomoc v rámci DZ bola v plnej miere poskytnutá v rámci DZ pred prístúpením. Každoročné platby by sa vyplácali aj naďalej, ale nemali by sa považovať za novú pomoc.
- (64) DZ stanovili pevné množstvo elektrickej energie, ktoré má odkúpiť spoločnosť PSE, ako aj kúpnu cenu elektrickej energie v danom období. Minimálne pri niektorých položkách boli ceny vypočítané tak, aby nemohli prekročiť úroveň, na ktorej sa strany vopred dohodli, alebo bol zavedený primeraný limit cenových výkyvov vzhľadom na konkrétne trhové ceny, ktoré v rámci možností predstavujú čo najobjektívnejší referenčný bod. Okrem toho boli skutočné ceny niekedy aj nižšie, a to najmä preto, že poľský regulátor si nad nimi zachoval nepriamu kontrolu. V DZ bolo preto presne určené aj maximálne zapojenie štátu, a to ešte pred prístúpením.

Existujúca pomoc⁽¹⁵⁾

- (65) Zúčastnené strany argumentujú, že aj keby DZ predstavovali štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES, takáto štátna pomoc by sa musela považovať za existujúcu pomoc v zmysle článku 1 písm. b) nariadenia (ES) č. 659/1999.
- (66) Zúčastnené strany sa domnievajú, že rozhodnutie o tom, či pomoc, ktorá bola poskytnutá pred prístúpením a pokračovala po prístúpení, sa má považovať za „novú pomoc“ alebo za „existujúcu pomoc“, nemôže vychádzať len z ustanovení prílohy IV k Aktu o prístúpení. Ak takáto pomoc nespĺňa požiadavky, na základe ktorých ju možno kvalifikovať ako existujúcu pomoc v zmysle prílohy IV k Aktu o prístúpení, podľa zainteresovaných strán by sa mala ešte preskúmať v súlade s článkom 1 písm. b) bodmi ii) – v) nariadenia (ES) č. 659/1999.
- (67) Zúčastnené strany tvrdia, že ustanovenia článku 1 ods. b) bod v) nariadenia (ES) č. 659/1999 sa uplatňujú na DZ, a preto dané zmluvy predstavujú „existujúcu pomoc“.
- (68) Zúčastnené strany ďalej tvrdia, že posledná veta článku 1 ods. b) bod v) nariadenia (ES) č. 659/1999 sa na DZ neuplatňuje z troch dôvodov.

- (69) Po prvé, v rozsudku vo veci *Alzetta Mauro*⁽¹⁶⁾ Súdny dvor rozhodol, že pomoc, ktorá bola poskytovaná na danom trhu, ktorý bol pred liberalizáciou uzavretý pre hospodársku súťaž, sa musí považovať za pomoc existujúcu od dňa liberalizácie. Tento rozsudok je podľa zainteresovaných strán založený na priamom výklade článku 88 ods. 1 Zmluvy o ES, a preto má prednosť pred ustanoveniami nariadenia (ES) č. 659/1999.
- (70) Po druhé, bez ohľadu na okolností, keďže v čase liberalizácie trhu s elektrickou energiou podľa smernice 96/92/ES alebo v čase uzatvárania DZ ešte nariadenie (ES) č. 659/1999 nebolo záväzné, uplatňovali sa zásady uvedené v rozsudku vo veci *Alzetta Mauro* a nie ustanovenia nariadenia (ES) č. 659/1999.
- (71) Po tretie, porovnanie definícií rôznych kategórií podľa článku 1 písm. b) nariadenia (ES) č. 659/1999 vedie k záveru, že článok 1 písm. b) bod v) sa uplatňuje iba na schémy štátnej pomoci, keďže individuálna pomoc v nich nebola výslovne uvedená.
- (72) Zainteresované strany taktiež argumentujú, že v prospech uvedeného stanoviska hovoria aj skutočnosti, že DZ boli zmluvami podľa súkromného práva a nie štátnymi opatreniami. Podľa zainteresovaných strán by prijatie predpokladu, že zmluva, uzavretá legálnym a platným spôsobom pred prístúpením Poľska k EÚ a pred liberalizáciou, sa po prístúpení stane protiprávnou, bolo zvráteným výsledkom prístúpenia. Zainteresované strany sa domnievajú, že by išlo o rozširujúci a retroaktívny výklad pravidiel štátnej pomoci stanovených v Zmluve o ES, ktorý by narušil medzinárodné uznané zásady právnej istoty a oprávnených očakávaní...

Možnosť pripísania opatrení štátu

- (73) Banky predložili nasledujúce pripomienky.
- (74) Banky argumentujú, že opatrenie nemožno pripísať štátu, ale spoločnosti PSE. Vzhľadom na stav elektrárenského sektora v Poľsku v momente podpísania DZ, nemala spoločnosť PSE inú možnosť ako uzavretie dlhodobých zmlúv. Rovnaká situácia by vznikla v prípade, ak by spoločnosť PSE bola súkromným hospodárskym subjektom. Podpísanie DZ bolo z tohto dôvodu v spoločnom záujme štátu aj spoločností, ktoré sú zmluvnými stranami, a nešlo o príklad, kedy by štát spoločnosti PSE vnútil politické rozhodnutie.

⁽¹⁴⁾ Rozhodnutie Komisie CZ 52/2003 (Universal Banka), CZ 58/2003 (Evrobanka), CZ 46/2003 (Investiční a poštovní banka).

⁽¹⁵⁾ Pripomienku predložili ECZG, ECK a banky.

⁽¹⁶⁾ Rozsudok Súdu prvého stupňa z dňa z 15. júna 2000 v spojených veciach T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 až T-607/97, T-1/98, T-3/98 až T-6/98 a T-23/98.

Hospodárska výhoda ⁽¹⁷⁾

- (75) Väčšina zainteresovaných strán argumentuje, že DZ neposkytujú žiadnu hospodársku výhodu.
- (76) Zainteresované strany kritizujú predbežné zistenie Komisie, že ceny stanovené na základe DZ sú vyššie než ceny na veľkoobchodnom trhu. Podľa ich názoru Komisia v rozhodnutí o začatí konania jasne neuviedla, ktorého trhu a ktorých cien sa rozhodnutie týka. Konkrétne Poľská energetická burza bola otvorená až v decembri 1999, kedy už bolo veľa DZ uzatvorených. Podľa zainteresovaných strán vtedy chýbali voľné prenosové kapacity v prepojujúcich sústavách medzi Poľskom a inými krajinami. Komisia sa chybné odvolala na cenu zaznamenanú v Grécku v roku 2003, čiže v úplne inom geografickom aj časovom kontexte.
- (77) Elektrická energia predávaná v rámci DZ sa nemôže porovnávať s energiou predávanou mimo takýchto zmlúv, a to ani v Poľsku. V prvom prípade sa elektrická energia vyrába pri zohľadnení moderných environmentálnych noriem, zatiaľ čo v druhom prípade sa vyrába v podnikoch škodlivých pre životné prostredie, ktoré sa „zbavujú“ ⁽¹⁸⁾ nadbytku kapacít za marginálne náklady s použitím mechanizmov, z ktorých ani jeden nezabezpečuje dosiahnutie cien, ktoré by pokryli fixné aj variabilné náklady. Výrobcovia pôsobiaci mimo DZ boli tiež dotovaní, pričom neboli vôbec viazaní povinnosťou modernizovať svoje zariadenia, ako to je v prípade výrobcov, na ktorých sa vzťahuje DZ. V žiadnom prípade nemohli vyrobiť dostatočné množstvo elektrickej energie na pokrytie celej potreby v Poľsku, najmä v rokoch 1997–1998.
- (78) Podľa názoru zainteresovaných strán sa DZ musia analyzovať v kontexte okolností, ktoré panovali v čase uzatvárania zmlúv, čiže v centralizovanom a regulovanom elektroenergetickom systéme, v ktorom bol iba jeden odberateľ, a nie v liberalizovanom systéme, kde pôsobí veľkoobchodný trh.
- (79) DZ bola jediný spôsob ako zabezpečiť investície, ktoré spĺňajú požiadavky elektroenergetického sektora v Poľsku (najmä modernizáciu celého systému, ochranu životného prostredia a bezpečnosť dodávok). Banky požadovali, aby DZ slúžili na zabezpečenie poskytnutých úverov. Pri použití zásady súkromného investora sa tieto požiadavky museli zohľadniť – DZ boli jediný spôsob ich splnenia. Zainteresované strany poznamenávajú, že DZ kladú na výrobcov záväzky v oblasti investícií a dostupnosti.
- (80) Zainteresované strany ďalej uvádzajú, že postupovanie spoločnosti PSE pri podpísaní DZ by sa nemalo analyzovať z takého hľadiska, či prinieslo krátkodobé zisky, ale skôr či zaručilo návratnosť dlhodobých investícií, ako aj z hľadiska prevádzkovateľa siete – či viedlo k stabilnej bezpečnosti dodávok a splneniu jeho povinností v oblasti poskytovania služieb vo verejnom záujme. Zainteresované strany uvádzajú, že DZ sa uzatvárali na základe transparentného a otvoreného postupu obstarávania, ktoré prebiehalo nediskriminačným spôsobom a ktoré viedlo k dosiahnutiu čo najnižšej možnej ceny. Podľa názoru zainteresovaných strán z judikatúry Súdneho dvora ⁽¹⁹⁾ vyplýva, že to samo osebe postačuje na to, aby sa vylúčilo poskytnutie hospodárskej výhody. Pred spustením postupu obstarávania sa vykonala analýza najnižších nákladov s cieľom určiť zoznam investičných priorit v sektore.
- (81) Zainteresované strany argumentujú, že keďže spoločnosť PSE pôsobila v regulovanom elektrárskom systéme, konanie spoločnosti PSE nemožno porovnávať s konaním spoločností pôsobiacich v bežných trhových podmienkach. V takom prípade sa konanie spoločnosti PSE musí posudzovať z hľadiska objektívnych a overiteľných prvkov, ktorými podľa názoru zainteresovaných strán boli náklady vzniknuté výrobcom ⁽²⁰⁾. Konanie spoločnosti PSE spĺňa zásady súkromného investora, keďže DZ ustanovujú iba pokrytie fixných nákladov a variabilných nákladov a primeraného ziskového rozpätia.
- (82) Uzavretie dlhodobých zmlúv, ako napr. DZ, je všeobecne uznávanou praxou prevádzkovateľov z daného sektora. Ide o obvyklý spôsob rozdelenia rizika medzi výrobcu a odberateľa. Dlhá doba trvania zmluvy sa nemá interpretovať ako výhoda sama osebe. Zainteresované strany uvádzajú niekoľko príkladov: zmluva medzi Electricité de France a Péchiney vo Francúzsku, dve zmluvy medzi Redes Energéticas Nacionais a Turbogás alebo Electricidade De Portugal a Pego v Portugalsku, zmluvy uzatvárané spoločnosťou Northern Ireland Electricity v Spojenom kráľovstve. Zainteresované strany sa odvolávajú aj na zmluvu „IASB“, avšak uvedené označenie tohto dokumentu bolo nesprávne a Komisia ho nedokázala vyhľadať ⁽²¹⁾. Zainteresované strany uvádzajú, že Komisia nemala výhrady k dobe trvania týchto zmlúv, hoci bola najmenej 15 rokov. Zainteresované strany tvrdia, že dlhodobé zmluvy sú všeobecne uznávanou praxou aj v USA, ale nepodložili to žiadnymi konkrétnymi príkladmi.

⁽¹⁹⁾ Odvolanie sa na rozsudok Súdu prvého stupňa v spojených veciach P&O European Ferries (Vizcaya), SA (T-116/01) a Diputación Foral de Vizcaya (T/118/01)/Komisia, Zb. 2003, s. II-02957, bod 118.

⁽²⁰⁾ Odvolanie sa na rozsudok Súdneho dvora vo veciach C-83/1 P, C-93/1 P i C-64/01 P (Chronopost a iní/Ufex a iní), body 38 a 39.

⁽²¹⁾ Poľské orgány tento argument vo svojich pripomienkach ďalej nerozvádzali.

⁽¹⁷⁾ Pripomienku predložili BOT, ENS, ECZG, ECK, ELCHO, Rzeszów, banky, PAK, Electrabel a PSE.

⁽¹⁸⁾ Formulácia použitá zúčastnenými stranami.

(83) Zainteresované strany taktiež upozorňujú, že DZ nezaručujú návrat investície. PSE aj regulačné orgány zachovali právne prostriedky, ktoré umožňujú obmedziť návratnosť investície. Konkrétne regulačné orgány môžu preveriť ceny a odmietnuť nadmerné alebo neodôvodnené poplatky. Spoločnosť PSE nie vždy využívala plné kapacity elektrární a pri výpočte ceny elektrickej energie v zmluvách zohľadnila výhody plynuce z energetickej účinnosti. Výrobcovia nesú aj rôzne riziká, ako napríklad finančné riziko, stavebné riziko a riziko spojené s prevádzkou a údržbou.

(84) Keďže DZ neposkytujú žiadne hospodárske výhody, nepredstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES.

(85) Zainteresované strany, ktoré sú súkromnými subjektmi, poukazujú aj na to, že aj keby DZ poskytovali isté hospodárske výhody, ich hodnota by sa prejavila v predajnej cene dohodnutej pri privatizácii elektrárne. DZ boli nevyhnutné z hľadiska uskutočnenia privatizácie a patrili k zásadným podmienkam privatizačných zmlúv predmetných podnikov. Zainteresované strany tvrdia, že podľa rozsudku Súdneho dvora vo veci *Banks a Falck* ⁽²²⁾ uvedené okolnosti znamenajú vylúčenie akýchkoľvek prvkov hospodárskych výhod z DZ.

Poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu ⁽²³⁾

(86) Zainteresované strany uvádzajú, že výrobcovia, ktorí sú stranami DZ, poskytujú služby všeobecného hospodárskeho záujmu (ďalej len „SVHZ“).

(87) Prípadná štátna pomoc v rámci DZ spĺňa štyri kumulatívne kritériá určené Súdny dvorom v rozsudku vo veci *Altmark* ⁽²⁴⁾.

(88) Po prvé, výrobcovia, ktorí sú stranami DZ, sú poverení poskytovať SVHZ. Vyplýva to z článku 1 ods. 2 poľského zákona o energetike z roku 1997, ktorý stanovuje, že štát musí koncovým odberateľom zabezpečiť stále a nepretržité dodávky energií primeraným spôsobom z technického a ekonomického hľadiska a so zohľadnením požiadaviek na ochranu životného prostredia. K SVHZ, ktoré sú povinné poskytovať, zainteresované strany radia aj povinnosť diverzifikovať dodávky palív a redukovať emisie oxidu drsnateho v blízkosti mestských sídel. Členské štáty majú veľkú mieru voľného uváženia, pokiaľ ide o služby, ktoré sa zaraďujú medzi SVHZ. Presnejšie, smernica 96/92/ES

umožňuje považovať zaistenie bezpečnosti dodávok za jednu zo SVHZ, čo potvrdzuje aj rozhodovacia prax Komisie. V smernici Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/54/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou a o zrušení smernice 96/92/ES ⁽²⁵⁾ sa za SVHZ považovali aj činnosti na ochranu životného prostredia, vrátane energetickej účinnosti a ochrany klímy. DZ boli preto právnym nástrojom, ktorý štát použil s cieľom poveriť výrobcov poskytovaním uvedených SVHZ, čo potvrdzujú aj kritériá posudzovania ponúk.

(89) Po druhé, ustanovenia DZ, vrátane príloh, stanovujú presný spôsob kompenzácie nákladov SVHZ od úplného začiatku. Ide o súčasť rokovania týkajúceho sa DZ. Niektoré DZ boli niekoľkokrát zmenené a doplnené, a to aj po pristúpení Poľska k Európskej únii, nemalo to však významný vplyv na stanovenie podmienok kompenzácie a jej výšky..

(90) Po tretie, kompenzácie vyplácané na základe DZ nie sú vyššie než náklady na poskytované SVHZ. V DZ sa stanovuje iba pokrytie nákladov na výrobu zakúpenej elektrickej energie (napr. nákladov na výstavbu, kapitálových nákladov, fixných a variabilných nákladov na prevádzku a údržbu, celkových nákladov) a primeraného ziskového rozpätia.

(91) Po štvrté, poskytovaním SVHZ boli poverené spoločnosti vybrané v otvorenom a nediskriminačnom postupe obstarávania na uzavretie DZ, vedenom podľa podmienok hospodárskej súťaže.

(92) Vzhľadom na uvedené zainteresované strany tvrdia, že DZ spĺňajú štyri kumulatívne kritériá uvedené v rozsudku vo veci *Altmark*, a preto ich nemožno považovať za predstavujúce pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES.

(93) Zainteresované strany navyše uvádzajú, že aj keby sa uznalo, že DZ nespĺňajú štyri kumulatívne kritériá uvedené v rozsudku vo veci *Altmark*, je možné ich považovať za zlučiteľné so zásadami spoločného trhu podľa článku 86 ods. 2 Zmluvy o ES.

(94) Ako už bolo uvedené v odôvodnení 88, v DZ boli výrobcovia poverení poskytovať SVHZ, ktorých charakter je určený v poľskom práve. DZ majú byť navyše prostriedkom na zaručenie poskytovania týchto SVHZ, keďže v opačnom prípade by nebolo možné nájsť vhodné zdroje na financovanie rozvoja elektrární. Pomoc v rámci DZ je

⁽²²⁾ Vec C-390/98, H.J. Banks & Co. Ltd/The Coal Authority and Secretary of State for Trade and Industry, Zb. 2001, s. I-06117 a spojené veci C-74/00 P a C-75/00 P, Falck SpA a Acciaierie di Bolzano SpA/Commission of the European Communities, Zb. 2002, s. I-07869.

⁽²³⁾ Pripomienku predložili BOT, ENS, ACZG, ECK, ELCHO, PAK a PSE.

⁽²⁴⁾ Vec C-280/00, Altmark trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH a Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht, Zb. 2003, s. I-07747.

⁽²⁵⁾ Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 37.

úmerná cieľu, ktorým je dosiahnutie poskytovania SVHZ, keďže v DZ sa ustanovuje iba pokrývanie celkových nákladov na výrobu elektrickej energie a primeraného ziskového rozpätia. Vzhľadom na veľmi obmedzený počet prepojení medzi elektroenergetickou sieťou Poľska a ostatnými elektroenergetickými sieťami v Európskej únii, pomoc nemôže ovplyvniť rozvoj obchodu medzi členskými štátmi v miere, ktorá by bola v rozpore so spoločným záujmom.

Selektívnosť ⁽²⁶⁾

- (95) Zainteresované strany sa domnievajú, že systém DZ neobsahuje prvky selektívnosti.
- (96) Podľa názoru zainteresovaných strán nemožno automaticky predpokladať, že opatrenie, ktoré zvýhodňuje len jeden hospodársky sektor, je selektívne. Zainteresované strany argumentujú, že Komisia by vždy mala určiť príslušný geografický trh a trh produktu. Následne by mala určiť konkurentov príjemcu pomoci na danom trhu, aby mohla posúdiť, či má opatrenie selektívny charakter. V predmetnom prípade prebehol postup obstarávania na výber strán DZ otvoreným, transparentným a nediskriminačným spôsobom, čo znamená, prvok selektívnosti nebol prítomný.
- (97) Zainteresované strany taktiež argumentujú, že opatrenia charakteristické pre sektor nemusia mať selektívny charakter, ak sú iba výsledok pôsobenia síl na trhu. Opatrenia, ktoré Súdny dvor preskúmal v rozsudku vo veci *Van der Kooy* ⁽²⁷⁾ sú typický príklad takéhoto neselektívneho opatrenia.
- (98) Zainteresované strany zároveň uvádzajú, že rozhodnutie o uzatvorení DZ neprijal štát ale spoločnosť PSE. Kritérium selektívnosti sa musí nahradiť zásadou súkromného investora.

Narušenie hospodárskej súťaže a ovplyvnenie obchodu medzi členskými štátmi ⁽²⁸⁾

- (99) Zainteresované strany argumentujú, že Komisia mala preskúmať, či DZ v momente ich uzatvárania narúšali hospodársku súťaž alebo či i ovplyvňovali obchod medzi členskými štátmi.
- (100) DZ boli podpísané v čase, kedy na poľskom trhu s elektrickou energiou neexistovala hospodárska súťaž.

Smernica 96/92/ES sa na Poľsko v tom čase neuplatňovala. Poľsko sa nachádzalo vo veľmi ranej fáze rokovaní o členstve v EÚ – dokonca nebol stanovený ani konečný termín pristúpenia. Vtedajšie ceny boli v plnej miere regulované – ako aj ceny platné pre výrobcov elektrickej energie, ktorí neboli stranami DZ. DZ sa v tom období teda nemohli považovať za narušenie hospodárskej súťaže.

- (101) Zainteresované strany taktiež uvádzajú, že v čase podpisovania DZ Poľsko nebolo členským štátom EÚ. Navyše prepojavacie kapacity medzi Poľskom a jeho susedmi boli obmedzené a elektrická energia vyrábaná v rámci DZ bola drahšia než energia vyrábaná mimo týchto zmlúv. Preto nemožno tvrdiť, že DZ v čase ich uzatvorenia ovplyvňovali obchod medzi členskými štátmi.

Zlučiteľnosť pomoci v zmysle článku 87 ods. 3 písm. a) ⁽²⁹⁾ Zmluvy o ES

- (102) Zainteresované strany poukazujú na to, že keby DZ predstavovali štátnu pomoc, mohli by sa považovať za zlučiteľné so spoločným trhom v zmysle článku 87 ods. 3 písm. a) Zmluvy o ES.
- (103) Zainteresované strany argumentujú, že DZ nemožno považovať za prevádzkovú pomoc. Prevádzková pomoc (na rozdiel od investičnej pomoci) je „pomoc, ktorej cieľom je oslobodiť podnik od nákladov, ktoré by mu obvykle vznikli v rámci bežného riadenia alebo bežnej činnosti“. Platby na základe DZ sa nemožno považovať za takúto pomoc. Predstavujú cenu platenú za tovary alebo služby dodávané alebo poskytované na základe obchodnej zmluvy. DZ majú navyše umožniť realizáciu investičného projektu, čo poukazuje na to, že ide o opatrenia investičného charakteru (a nie prevádzkového).
- (104) Zainteresované strany sa taktiež domnievajú, že Komisia by mala uznať existenciu výnimočných okolností, ktoré môžu viesť k schváleniu prevádzkovej pomoci v danom prípade. Je potrebné náležite zohľadniť situáciu v poľskom elektroenergetickom sektore v 90. rokoch. Poľsko možno nepochybné považovať za jeden z regiónov podľa článku 87 ods. 3 písm. a) Zmluvy o ES. Niektoré zo spomínaných výrobných podnikov sa nachádzali v takých oblastiach, že ich zatvorenie by malo zásadný sociálny dosah. DZ podporovali zároveň rozvoj elektrárenského sektora v Poľsku, ako aj celkového hospodárstva, vzhľadom na význam tohto sektora.

⁽²⁶⁾ Pripomienku predložili BOT, ENS, ECZG, ELCHO a banky.

⁽²⁷⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 2. februára 1998, spojené veci 67,68,70/85 *Van der Kooy BV* a ostatní/Komisia Zb. 1988, s. 00219.

⁽²⁸⁾ Pripomienku predložili BOT, ENS, ECK, ELCHO, banky a PAK.

⁽²⁹⁾ Pripomienku predložili BOT, ENS, ELCHO a PAK.

Zlučiteľnosť pomoci v zmysle článku 87 ods. 3 písm. b) ⁽³⁰⁾ Zmluvy o ES

(105) Zainteresované strany argumentujú, že keby DZ predstavovali štátnu pomoc, mohli by sa považovať za zlučiteľné so spoločným trhom v zmysle článku 87 ods. 3 písm. b) Zmluvy o ES.

(106) Podľa zainteresovaných strán situácia v poľskom elektroenergetickom sektore v čase podpisovania DZ spôsobovala vážne narušenie poľského hospodárstva. DZ mali byť prostriedkom na odstránenie tohto vážneho narušenia.

Zlučiteľnosť pomoci v zmysle článku 87 ods. 3 písm. c) ⁽³¹⁾ Zmluvy o ES

(107) Zainteresované strany argumentujú, že keby DZ predstavovali štátnu pomoc, mohli by sa považovať za zlučiteľné so spoločným trhom v zmysle článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES.

(108) Zainteresované strany v tomto smere zastávajú názor, že DZ by sa nemali analyzovať podľa metodiky pre uviaznuté náklady, pretože ich cieľom nebola kompenzácia týchto nákladov. DZ by sa mali analyzovať skôr priamo v zmysle článku 87 ods. 3 písm. c).

(109) Zainteresované strany upozorňujú, že DZ mali uľahčiť rozvoj poľského energetického sektora pritiahnutím zahraničných investícií do moderných elektrární, ktoré nepoškodzujú životné prostredie. DZ mali teda slúžiť na „uľahčenie rozvoja niektorých hospodárskych činností“.

(110) Zainteresované strany ďalej uvádzajú, že DZ nemali veľký vplyv na výmenu elektrickej energie medzi členskými štátmi. Prepojenia medzi Poľskom a ostatnými štátmi boli z technických dôvodov obmedzené. Dovozy čelili technickým prekážkam a možnosti vývozu boli už v minulosti využívané v plnej miere, nemožno preto tvrdiť, že DZ do tejto oblasti zaviedli obmedzenia. Podľa zainteresovaných strán Komisia vo svojej úvodnej správe o trhu s energiou ⁽³²⁾ neuviedla DZ ako prekážky pri integrácii európskych trhov s energiou. Zainteresované strany dospeli k záveru, že DZ „nemali nepriaznivý účinok na obchodné podmienky v takej miere, ktorá by bola v rozpore so spoločným záujmom“.

(111) Zainteresované strany takisto argumentujú, že DZ sa mali analyzovať podľa Usmernení Spoločenstva o štátnej

pomoci na ochranu životného prostredia ⁽³³⁾, vzhľadom na skutočnosť, že DZ mali viesť najmä k tomu, aby výrobcovia elektrickej energie splnili požiadavky smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2001/80/ES z 23. októbra 2001 o obmedzení emisií určitých znečisťujúcich látok do ovzdušia z veľkých spaľovacích zariadení ⁽³⁴⁾.

DZ sa mali preskúmať v rámci dočasného mechanizmu uvedeného v Zmluve o prístupí ⁽³⁵⁾

(112) Zainteresované strany argumentujú, že DZ sa mali preskúmať v rámci postupu týkajúceho sa štátnej pomoci č. PL 1/03 ⁽³⁶⁾, čo je postup, ktoré Komisia začala v rámci uplatňovania dočasného mechanizmu uvedeného v Zmluve o prístupí.

(113) Vec č. PL 1/03 sa týkala oznámenia Poľska ohľadom prvého návrhu zákona o vypovedaní DZ. Zainteresované strany sa domnievajú, že Komisia v rámci preskúmania oznámenia pravdepodobne dospela k rovnakému záveru, pokiaľ ide o súvislosť medzi DZ a prvotným návrhom zákona, ako aj pokiaľ ide o súvislosť medzi DZ a samotným návrhom zákona, čo znamená, že DZ a návrh zákona „úzko súvisia“.

(114) Podľa zainteresovaných strán z toho plynie logický záver, že Komisia mala analyzovať DZ rovnakým postupom, akým analyzovala prvotný návrh zákona, čiže v rámci postupu č. PL 1/03, ako postupovala v predmetnom prípade.

(115) Zainteresované strany upozorňujú na skutočnosť, že rozhodnutím o začatí konania sa ruší aj rozhodnutie Komisie vo veci PL 1/2003. Komisia toto rozhodnutie zrušila, pretože Poľsko pred prístupím neuviedlo do platnosti prvotný návrh zákona, a preto sa na neho nevzťahujú postupy stanovené v Zmluve o prístupí. Zainteresované strany argumentujú, že to by znamenalo prehľadanie skutočnosti, že prvý návrh zákona a DZ navzájom nedeliteľne súvisia. Na rozdiel od prvotného návrhu zákona by DZ aj naďalej spadali do sféry postupov stanovených v Zmluve o prístupí. Komisia mala aj naďalej analyzovať DZ v rámci postupu č. PL 1/2003, čiže v rámci postupov stanovených v Zmluve o prístupí, a nie začínať nový postup podľa Zmluvy o ES.

⁽³⁰⁾ Pripomienku predložili ELCHO, PAK a PSE.

⁽³¹⁾ Pripomienku predložili BOT, ENS, ELCHO, PAK a PSE.

⁽³²⁾ http://europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/po_1.pdf.

⁽³³⁾ Ú. v. ES L 309, 27.11.2001, s. 1.

⁽³⁴⁾ Ú. v. ES C 37, 3.2.2001, s. 3.

⁽³⁵⁾ Pripomienku predložili ELCHO, banky a PAK.

⁽³⁶⁾ Rozhodnutie Komisie z 3. februára 2004 o štátnej pomoci PL 1/03 – Poľsko – Kompenzácia za uviaznuté náklady v Poľsku. List K(2004) 167 v konečnom znení z 3. februára 2004.

Zbavenie práv ⁽³⁷⁾

- (116) Zainteresované strany argumentujú, že vypovedanie DZ ich zbavuje práv ⁽³⁸⁾ (bez primeranej kompenzácie) ⁽³⁹⁾.

4.2. Pripomienky k návrhu zákona

- (117) Pripomienky k návrhu zákona predložili iba ELCHO, banky a PAK.
- (118) Zainteresované strany pripomínajú svoje stanovisko, že DZ neposkytujú hospodársku výhodu, ako už bolo uvedené. Argumentujú, že ani vyplatenie primeranej kompenzácie za ich vypovedanie nemôže preto predstavovať takúto výhodu. Zainteresované strany sa odvolávajú na rozsudok Súdneho dvora vo veci *Asteris* ⁽⁴⁰⁾. Kompenzácie vyplácané na základe návrhu zákona pripomínajú odškodnenie a okrem toho sú zaručené medzinárodným súkromným právom v článku 10 Zmluvy o energetickej charte.
- (119) Zainteresované strany ďalej argumentujú, že v návrhu zákona sa nestanovuje využitie štátnych prostriedkov, keďže parafiskálne odvody, z ktorých sa zákon bude financovať, nebudú prechádzať cez spoločnosť PSE, ale skôr cez jedného alebo viacerých súkromných prevádzkovateľov alebo spoločností.
- (120) Zainteresované strany ďalej uvádzajú, že návrh zákona možno považovať za zlučiteľný so Zmluvou o ES v zmysle článku 87 ods. 3 písm. a) až c) a článku 86 ods. 2 V tejto súvislosti zainteresované strany uvádzajú rovnaké argumenty, aké boli použité pri odôvodnení zlučiteľnosti DZ s danými ustanoveniami Zmluvy.

- (121) Pokiaľ ide o zlučiteľnosť návrhu zákona s metodikou pre uviaznuté náklady, banky argumentujú, že uvedená metodika bola vypracovaná a schválená v úplne odlišnom kontexte. Cieľom metodiky pre uviaznuté náklady bolo vyriešiť problém spätného získania nákladov stratených po liberalizácii. V návrhu zákona sa však zohľadnili okolnosti, ktoré prevládali v Poľsku v čase podpisovania DZ. Banky kritizujú fakt, že Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania uznala niektoré poľské elektrárne za „neefektívne“ a pokúsila sa analyzovať, či by návrh zákona viedol k udržaniu príjmov na úrovni zaručenej pred liberalizáciou. Podľa bánk by takéto uvažovanie viedlo k tomu, že by všetky elektrárne postavené pred prístupím nového členského štátu k EÚ boli považované za neefektívne a následne by sa všetky zmluvy uzavreté s týmito elektrárnami automaticky považovali za zmluvy, ktoré zahŕňajú štátnu pomoc. To by zas viedlo k ďalekosiahlym záverom, že všetky zmluvy musia byť k dňu prístúpenia vypovedané a opätovne prerokované. To by z ekonomického a právneho hľadiska nemalo žiaden zmysel. Banky dodávajú, že Komisia nepredložila žiadne presvedčivé ani konkrétne dôkazy, že elektrárne nie sú efektívne.

- (122) Podľa názoru bánk Komisia nesprávne rozlišovala medzi elektrárnami, ktoré boli v čase prístúpenia dokončené alebo takmer dokončené, a ostatnými elektrárnami. Komisia tým opomenula skutočnosť, že kompenzácie sa musia vypočítať na základe ustálených zásad vnútroštátneho a medzinárodného práva. Banky uvádzajú, že podľa nich cena, ktorú je nový účastník ochotný zaplatiť za vstup na trh, nemá na tieto výpočty žiaden vplyv.

5. PRIPOMIENKY POĽSKA K ROZHODNUTIU O ZAČATÍ KONANIA

5.1. Pripomienky k DZ

⁽³⁷⁾ Pripomienky podali Rzeszów a West LB AG London Branch.

⁽³⁸⁾ Elektrárne Rzeszów tento argument podrobne neodôvodnili. Na druhej strane West LB AG London Branch v ďalších pripomienkach (pozri poznámku pod čiarou č. 11) uviedla, že napriek tomu, že v návrhu zákona o vypovedaní DZ sa predpokladá dobrovoľné vypovedanie DZ, zákon v skutočnosti vypovedanie DZ vynucuje. Okrem toho, v dôsledku zrušenia vyrovnávajúcej zložky v systémových platbách už spoločnosť PSE po nadobudnutí platnosti zmluvy nebude dostávať finančné prostriedky na plnenie záväzkov plynúcich z DZ, čo bude pravdepodobne viesť k tomu, že spoločnosť PSE bude čeliť veľkým ťažkostiam pri plnení svojich záväzkov plynúcich z DZ. Ak teda výrobcovia zmluvu dobrovoľne nevypovedajú, výrazne sa zvýši riziko, že neobdržia všetky prostriedky na realizáciu zmluvy.

⁽³⁹⁾ Podľa West LB AG London Branch by spôsob výpočtu a vyplácania kompenzácie za uviaznuté náklady prakticky zbavil finančné subjekty zdroja na splatenie pohľadávok prevzatých na základe DZ. Finančné inštitúcie by boli zbavené práv bez kompenzácie. V súvislosti s tým West AB argumentuje, že v návrhu zákona by sa mala stanoviť – minimálne – kompenzácia postačujúca na to, aby finančné inštitúcie mohli dosiahnuť bezodkladné splatenie všetkých finančných prostriedkov poskytnutých výrobcom.

⁽⁴⁰⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 27. novembra 1988 v spojených veciach C-106 až 120/87, *Asteris* AE a ostatní/Grécko a Európske hospodárske spoločenstvo, body 23 a 24.

- (123) Poľsko tvrdí, že štát je povinný zaistiť energetickú bezpečnosť, čo zahŕňa zabezpečenie dodávok energií pri zohľadnení environmentálnych požiadaviek.

- (124) Poľsko argumentuje, že DZ boli jediným spôsobom ako dosiahnuť splnenie tejto povinnosti v Poľsku v čase podpisovania týchto zmlúv. Modernizácia poľského trhu s elektrickou energiou si vyžadovala značné investície a samotné energetické spoločnosti mali len veľmi obmedzené zdroje. Banky podmieňovali poskytnutie úveru zaručením určitej výšky príjmov počas stanoveného obdobia. DZ boli považované za zabezpečenie týchto úverov.

(125) Jediným subjektom, ktorý bol DZ schopný realizovať, bola spoločnosť PSE. Konanie tejto spoločnosti sa musí analyzovať so zohľadnením skutočnosti, že hlavným motívom štátu nie je vytvárať zisk, ale plniť úlohy vo verejnom záujme.

(126) Poľsko argumentuje, že keďže DZ sa uzatvárali prostredníctvom otvoreného, transparentného a nediskriminačného postupu obstarávania, podiel štátu na DZ by sa mal vnímať ako druh trhovej ceny za plnenie úloh vo verejnom záujme, čo vedie k záveru, že tu neexistuje žiaden prvok štátnej pomoci. Je to v súlade s koncepciou verejno-súkromného partnerstva, ktorú Komisia presadzuje.

(127) Podľa poľských úradov sa DZ uzatvárali za trhových podmienok a na ich formu mali vplyv najmä podmienky poskytnutia úverov, ktoré výrobcom ponúkli banky.

(128) Poľsko navyše argumentuje, že keďže koncepcia SVHZ a koncepcia verejno-súkromného partnerstva sa vždy vzťahuje na konkrétny sektor, DZ sa nedajú vnímať ako nástroje s nadmernou sektorovou špecifickosťou.

(129) Poľsko taktiež upozorňuje, že v prípadoch privatizácie elektrární sa v predajnej cene zohľadnila hodnota DZ. Tým sa vylučuje prvok hospodárskej výhody, ktorý jej jedným z kumulatívnych prvkov definície štátnej pomoci.

(130) Poľsko sa takisto domnieva, že DZ nepredstavujú pomoc udelenú po pristúpení. Poľsko považuje DZ za individuálnu pomoc a tvrdí, že realizácia DZ aj po pristúpení predstavuje iba poskytovanie pomoci udelenej pred pristúpením. V DZ je definovaná aj maximálna úroveň účasti štátu.

(131) V predloženom stanovisku Poľsko tvrdí, že metodiku pre uviaznuté náklady nemožno uplatniť na samotné DZ. Uplatniť sa môže až po ich vypovedaní.

(132) Poľské orgány upozorňujú na nesprávnosť tvrdenia, že DZ zaručujú dosiahnutie stanovenej ceny za elektrickú energiu v konkrétnom období. Poľsko tvrdí, že DZ zaručujú skôr pokrytie nákladov na výrobu elektrickej energie a dosiahnutie nevelkého ziskového rozpätia v rozsahu potrebnom na splatenie dlhu. Podľa poľských orgánov by cena výrobku alebo služby mala v súlade s princípmi trhového hospodárstva vždy odrážať náklady na kapitál získaný na potreby financovania investície.

5.2. Pripomienky k návrhu zákona

(133) Poľsko v reakcii na pochybnosti Komisie ohľadne návrhu zákona, vyjadrené v rozhodnutí o začatí konania,

predložilo zmenenú a doplnenú verziu návrhu zákona. Návrh zákona nadobudol platnosť 4. augusta 2007, a preto je ďalej označovaný ako „zákon“.

(134) Pokiaľ ide o aspekty súvisiace so štátnou pomocou, ďalej sa uvádzajú prvky, v ktorých sa nová verzia zákona líši od pôvodnej verzie opísanej v bode 2.2.

(135) Došlo k zmene príjemcov a maximálnej výšky kompenzácií. Nový zoznam kompenzácií za uviaznuté náklady pre potenciálnych príjemcov vyzerá takto:

Tabuľka 3

Výška kompenzácií v zmenenom zákone

(v tis. PLN)

Názov príjemcu	Maximálna výška kompenzácie
BOT Górnictwo i Energetyka S.A.	4 536 851
Południowy Koncern Energetyczny S.A.	1 479 745
Elektrownia Kozienice S.A.	623 612
Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.	633 496
Zespół Elektrowni Piłnów-Adamów-Konin Piłnów II	1 377 880
Elektrociepłownia Kraków S.A.	0
Elektrociepłownia Rzeszów S.A.	297 415
Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	777 535
Elektrociepłownia Lublin Wrotków Sp. z o.o.	425 263
Elektrociepłownia Chorzów „ELCHO“ S.A.	888 581
Elektrociepłownia Zielona Góra S.A.	464 297
Elektrociepłownia Gorzów S.A.	72 755
Spolu	11 577 430

Zdroj: Príloha č. 2 k zákonu vo forme predloženej Poľskom.

(136) V porovnaní so zoznamom z tabuľky 2 zmenený zoznam príjemcov:

a) už neobsahuje subjekty Electrabel Połaniec S.A. a Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni S.A., pretože platnosť ich DZ medzičasom uplynula;

b) neobsahuje subjekt Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o., pretože DZ pre túto elektrárň bola vypovedaná pred dokončením výstavby elektrárne;

- c) dodatočne obsahuje subjekt Elektrociepłownia Gorzów S.A., ktorý nadobudol oprávnenie na platby na základe návrhu zákona.
- (137) Elektrociepłownia Kraków S.A. ostáva oprávnená na platby podľa zákona, ale s maximálnou výškou kompenzácií rovnajúcou sa nule.
- (138) Hlavné zásady výpočtu maximálnej výšky kompenzácie uviaznutých nákladov, ktorá je uvedená v tabuľke č. 3, sú definované v článku 27 zákona.
- (139) Maximálne výšky kompenzácie boli vypočítané ako rozdiel medzi:
- neamortizovanými investičnými nákladmi podľa stavu k roku 2007, na ktoré sa nevzťahovala investičná pomoc, a
 - časťou peňažných tokov, ktoré spoločnosť bude môcť použiť na pokrytie investičných nákladov.

Investičné náklady predstavujú čistú účtovnú hodnotu fixných aktív, ako je vysvetlené v článku 27 bod 1 zákona. Neamortizované investičné náklady sú účtovnou hodnotou fixných aktív po odpočítaní ich amortizovanej hodnoty.

Od tejto sumy sa následne odpočíta:

- konečná účtovná hodnota elektrárne podľa stavu k dňu, na ktorý bol pôvodne predpokladaný termín ukončenia platnosti DZ (ak bol taký termín predpokladaný) a
- celková výška dotácií a odpisy vzťahujúce sa na aktíva.

Maximálna výška sa vypočítala pre každú elektráreň za obdobie od roku 2007 do uplynutia platnosti DZ.

- (140) Pri výpočte kompenzácií sa zohľadnili iba tie investície, ktoré boli ukončené alebo takmer ukončené k dňu pristúpenia Poľska k Európskej únii. Pojem „takmer ukončené investície“ označuje investície, pri ktorých bolo výhodnejšie ich dokončenie a prevádzka než zastavenie výstavby. Takéto posúdenie sa uskutočnilo k dňu pristúpenia Poľska k Únii.
- (141) Hodnota budúcich peňažných tokov sa vypočítala na základe rovnakých prognóz vývoja trhu, aké boli opísané v rozhodnutí o začatí konania. Poľské orgány svoje prognózy odôvodnili.

(142) V zákone sa už neustanovuje vysoká počiatočná platba, ktorá je nahradená ročnými splátkami so systémom záloh zohľadňujúcim najmä zadĺženie výrobcu. Používanie mechanizmu, ktorý má prispôbiť výšku kompenzácie skutočnému vývoju cien elektrickej energie, bolo predĺžené do pôvodne predpokladaného dátumu uplynutia platnosti jednotlivých DZ. Zodpovedá to obdobiu uvedenému v odôvodnení 139 použitom pri výpočte maximálnej výšky kompenzácií pre jednotlivé spoločnosti.

(143) Zákon stanovuje, že príjemcovia kompenzácií nebudú môcť dostať pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu spoločnosti počas 10 rokov od vyplatenia poslednej kompenzácie uviaznutých nákladov ustanovenej v zákone.

(144) Zákon stanovuje aj novú kategóriu uviaznutých nákladov pre výrobcov zo zoznamu uvedeného v tabuľke č. 3, ktorí uzavreli dlhodobé zmluvy na dodávky plynu, obsahujúce doložku typu „ber alebo plat“ (angl. take or pay) v súvislosti s prevádzkou podnikov na základe ich DZ. Dlhodobé zmluvy typu „ber alebo plat“ sú zmluvy, v ktorých sa odberateľ zaväzuje odoberať isté množstvo plynu v každom roku platnosti zmluvy za cenu vypočítanú podľa vzorca a v prípade, že neodkúpi stanovené množstvo, zaplatí penále.

(145) Maximálna výška kompenzácie za túto kategóriu uviaznutých nákladov sa rovná súčinu maximálneho objemu elektrickej energie, ktorý daný výrobca môže vyrobiť zo zazmluvneného plynu za podmienok „ber alebo plat“, a predpokladaného rozdielu medzi cenou za jednotku energie vyrobenú z tohto plynu a priemernou cenou jednotky energie z uhlia potrebného na vyprodukovanie rovnakého množstva elektrickej energie a koeficientu zodpovedajúcemu pomeru priemerných nákladov na jednotku energie z plynu z poľských ložísk k priemerným nákladom na jednotku energie z plynu, ktorý používajú výrobcovia nepoužívajúci plyn pochádzajúci z poľských ložísk (ak daný výrobca nepoužíva poľský plyn).

(146) V nasledujúcej tabuľke sa uvádzajú maximálne platby kompenzácií v súvislosti so zmluvami typu „ber alebo plat“ podľa zákona:

Tabuľka 4

Maximálna výška kompenzácie uviaznutých nákladov v súvislosti so zmluvami typu „ber alebo plat“

(v tis. PLN)

Výrobca	Maximálna výška kompenzácie
Elektrociepłownia Rzeszów S.A.	124 395
Elektrociepłownia Lublin Wrotków Sp. z o.o.	191 480
Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	340 655

(v tis. PLN)	
Výrobca	Maximálna výška kompenzácie
Elektrociepłownia Zielona Góra S.A.	313 477
Elektrociepłownia Gorzów S.A.	35 273
Spolu	1 005 280

Zdroj: Príloha 2 k zákonu vo forme predloženej Poľskom.

(147) Zaviedol sa mechanizmus aktualizácie skutočných každoročných kompenzácií pre jednotlivých výrobcov za uviaznuté náklady v súvislosti so zmluvami typu „ber alebo plať“.

(148) Skutočná kompenzácia v danom roku sa skladá z dvoch položiek:

a) po prvé, zo sumy rovnajúcej sa súčinu skutočného množstva elektrickej energie vyrobenej v danom roku daným výrobcom z plynu získaného na základe zmluvy typu „ber alebo plať“ a rozdielu medzi skutočnou cenou za jednotku energie z plynu zakúpeného na základe zmluvy typu „ber alebo plať“ a skutočnou priemernou cenou za jednotku energie z množstva uhlia potrebného na vyrobenie rovnakého množstva elektrickej energie v danom roku, mínus rozdiel medzi priemernou predajnou cenou jednotky elektrickej energie u daného výrobcu v danom roku a priemernou predajnou cenou jednotky elektrickej energie u výrobcov používajúcich uhlie v tom istom roku (ak je tento rozdiel záporný, vo výpočte sa nezohľadňuje). Používa sa aj koeficient zodpovedajúci pomeru priemerných nákladov na jednotku energie z plynu z poľských ložísk k priemerným nákladom na jednotku energie z plynu, ktorý používajú výrobcovia nevyužívajúci plyn pochádzajúci z poľských ložísk (ak daný výrobca nepoužíva poľský plyn);

b) po druhé, zo sumy rovnajúcej sa skutočnému penále, ktoré daný výrobca zaplatil v danom roku za plyn zazmluvnený za podmienok „ber alebo plať“, ktorý neodobral.

(149) V prípade každého výrobcu nesmie súčet skutočných ročných kompenzácií vypočítaných podľa odôvodnenia 148 prekročiť maximálnu výšku kompenzácií uvedených v tabuľke 4. Pri prekročení tohto maxima sa zastavujú všetky platby kompenzácií uviaznutých nákladov spojených so zmluvami typu „ber alebo plať“. V každom prípade sa platby zastavia najneskôr k termínu, kedy mala pôvodne uplynúť platnosť vypovedanej DZ.

(150) Uvedené ustanovenia sa uplatňujú iba na objemy plynu získané za podmienok „ber alebo plať“, ktoré v čase prístúpenia Poľska k EÚ už boli zazmluvnené. Ďalšie množstvá plynu zazmluvnené za podmienok „ber alebo plať“ tým istým výrobcom už po prístúpení nie sú oprávnené na vyplatenie kompenzácie. Ak sa naopak množstvo plynu získané za podmienok „ber alebo plať“ po prístúpení znížilo, toto zníženie sa zohľadní pri vyplatení kompenzácie.

6. ODPOVEĎ POĽSKA NA PRIPOMIENKY ZAJINTERESOVANÝCH STRÁN

(151) Poľsko sa domnieva, že Komisia by nemala posudzovať DZ ako štátnu pomoc. Ak by sa tieto zmluvy považovali za štátnu pomoc, mali by sa považovať za pomoc, ktorá sa po prístúpení neuplatňovala.

(152) Poľsko upozorňuje Komisiu na skutočnosť, že cieľom oslobodenia od povinnosti predkladať tarify na schválenie predsedovi URE (Urząd Regulacji Energetyki – Úrad pre energetickú reguláciu) bolo podnietiť výrobcov k trhovým činnostiam a k obmedzeniu nákladov na výrobu energie.

(153) Poľsko zdôrazňuje, že uzavretiu DZ predchádzal postup obstarávania, ktorý prebieha otvoreným a nediskriminačným spôsobom a bol určený pre všetkých výrobcov (verejných aj súkromných). Komisia by si taktiež mala všimnúť, že niektoré DZ súviseli s privatizáciou a že uzatvorenie DZ bolo zohľadnené v cene privatizovaného podniku.

(154) Ak Komisia považuje DZ za štátnu pomoc, podľa Poľska by sa táto pomoc nemala klasifikovať ako prevádzková pomoc, pretože v praxi súvisela s plnením verejných úloh, ktorými boli výrobcovia poverení. DZ mali zaistiť bezpečnosť dodávok.

(155) Poľsko sa znova odvoláva na svoje stanovisko, že DZ by sa nemali posudzovať podľa metodiky pre uviaznuté náklady, pretože táto metodika sa má používať iba pri nákladoch, ktoré vznikajú v prípade, keď členský štát prestáva plniť záväzky a záruky voči výrobcom.

7. POSÚDENIE ZO STRANY KOMISIE

(156) Ako je uvedené v odôvodnení 133, poľské orgány v rámci tohto konania predložili Komisii zákon, aby posúdila jeho zlučiteľnosť s pravidlami poskytovania štátnej pomoci. V zákone sa ustanovuje kompenzácia v súvislosti s predčasným vypovedaním DZ, preto sa nemôže od samotných DZ oddeliť. V rozhodnutí o začatí konania Komisia vyjadrila pochybnosti v súvislosti s potenciálnymi prvkami

štátnej pomoci a so zlučiteľnosťou DZ s právnymi predpismi týkajúcimi sa poskytovania štátnej pomoci. K dňu vydania tohto rozhodnutia sú DZ i naďalej v platnosti. Z tohto dôvodu o je Komisia povinná posúdiť DZ uvedené v prílohe č. 1 k zákonu.

7.1. Posúdenie DZ

7.1.1. Existencia štátnej pomoci v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES

- (157) Ďalej je uvedená analýza Komisia v súvislosti jednotlivými kumulatívnymi kritériami, ktoré tvoria definíciu štátnej pomoci v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES: zapojenie štátnych prostriedkov, existencia hospodárskej výhody, selektívnosť výhody a ovplyvňovanie obchodu.
- (158) V tejto analýze je dôležité zdefinovať časového obdobia, v ktorom sa tieto kritériá budú posudzované a ktoré sa napokon zohľadní pri posudzovaní prvku štátnej pomoci v DZ.
- (159) Zainteresované strany vo svojich pripomienkach (k celému radu kritérií posudzovania) argumentovali, že Komisia by mala zohľadniť iba tie podmienky, ktoré ovplyvňovali situáciu v čase podpisovania DZ. Výsledky tejto analýzy by sa potom použili na celú dobu platnosti jednotlivých DZ, minimálne dovtedy, kým by sa v nich nezaviedli podstatné zmeny.
- (160) Je pravda, že na vykonanie analýzy existencie prvku štátnej pomoci v konkrétnych opatreniach musí Komisia posúdiť podmienky, ktoré ovplyvňovali situáciu v čase uvedenia opatrenia do platnosti.
- (161) To však neznamená, že pri posudzovaní štyroch kritérií obsiahnutých v definícii štátnej pomoci sa musí obmedziť len na pevne vymedzené obdobie, v ktorom sa pomoc poskytna. Ak sa pomoc od samého začiatku poskytuje na dlhšie časové obdobie vo forme opakujúcich sa platieb, na rozdiel od jednorazovej platby, Komisia musí posúdiť, či boli kritériá splnené v celom plánovanom období poskytovania pomoci.
- (162) V predmetnom prípade dospela Komisia k záveru, že výsledok posúdenia bol identický bez ohľadu na to, či sa DZ klasifikovali ako štátna pomoc v čase ich uzavretia alebo nie. Ak by sa Komisia domnievala, že v čase uzavretia DZ bolo štyri kritériá pomoci splnené, opatrenie by bolo potrebné posúdiť podľa Zmluvy o pristúpení. V dôsledku tohto posúdenia (bod 7.1.2) by opatrenie od 1. mája 2004 predstavovalo novú pomoc a jeho zlučiteľnosť so spoločným trhom by sa mala posúdiť k tomuto dňu. Ak by však Komisia dospela k záveru, že DZ v čase ich uzavretia štátnu

pomoc nepredstavovali, podľa Komisie by sa stali pomocou v čase pristúpenia – najneskôr v deň pristúpenia Poľska k EÚ (bod 7.1.2). Na základe Zmluvy o pristúpení a v súlade s článkom 1 písm. b) bodom v) nariadenia (ES) č. 659/1999 by Komisia dospela k záveru, že toto opatrenie predstavuje od 1. mája 2004 novú pomoc a jeho zlučiteľnosť s pravidlami poskytovania štátnej pomoci by sa mala posudzovať k tomuto dátumu (bod 7.1.2).

- (163) Z tohto dôvodu Komisia posudzuje, či toto opatrenie v deň pristúpenia Poľska k EÚ a po tomto dátume spĺňa všetky kritériá existencie štátnej pomoci.
- (164) V tejto súvislosti by Komisia chcela zaujať stanovisko k pripomienkam predloženým zainteresovanými stranami, podľa ktorých sa zmluvy podľa súkromného práva nemôžu automaticky stať neplatnými z dôvodu pristúpenia a liberalizácie, pretože by to podľa zainteresovaných strán narušovalo zásady právnej istoty a oprávnených očakávaní.
- (165) Komisia uvedený argument zamietla. Európska dohoda o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Poľskou republikou na druhej strane, ktorá otvorila cestu k pristúpeniu, bola podpísaná 16. decembra 1991. V čase, keď zmluvné strany DZ tieto zmluvy uzatvárali, bolo zrejmé, že Poľsko vstúpi do EÚ, a väčšine bolo zrejmé aj to, že k tomu dôjde pred uplynutím platnosti DZ.
- (166) Poľská republika podpísala Zmluvu o pristúpení dňa 16. apríla 2003. Zmluva o pristúpení nadobudla platnosť 1. mája 2004. Odo dňa pristúpenia sa ustanovenia pôvodných zmlúv a sekundárnych právnych predpisov stávajú pre Poľsko záväznými v zmysle článku 2 Aktu o pristúpení⁽⁴¹⁾. V súvislosti s uvedeným sa na všetky zmluvné vzťahy v nových členských štátoch uplatňuje tzv. *acquis communautaire* a všetky výnimky od tohto pravidla môžu vyplývať iba zo Zmluvy o pristúpení. V akte o pristúpení pripojenom k Zmluve a jeho prílohách sa nestanovuje žiadna výnimka z pravidiel poskytovania štátnej pomoci, ktorá by vylučovala DZ alebo energetický sektor vo všeobecnosti z priameho uplatňovania právnych predpisov EÚ týkajúcich sa štátnej pomoci.

- (167) Komisia je povinná uplatňovať voči Poľsku právne predpisy Únie týkajúce sa hospodárskej súťaže rovnakým spôsobom ako voči každému inému členskému štátu, pokiaľ ide o energetický sektor a všetky ostatné sektory poľského hospodárstva. Komisia upozorňuje, že z hľadiska štátnej pomoci nemá forma pomoci (zmluva podľa súkromného práva ako v prípade DZ) žiaden význam, keďže pre posúdenie zo strany Komisie má význam iba účinok

⁽⁴¹⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 3.

daného opatrenia.. Komisia teda v pripomienkach zainteresovaných strán nenašla žiadne platné argumenty, pretože súčasné konanie narušalo zásady právnej istoty a oprávnených očakávaní.

Štátne prostriedky a možnosť ich pripísania štátu

- (168) Záruka návratnosti, ktorá tvorí základ DZ, sa prakticky prejavuje v záväzku spoločnosti PSE nakupovať elektrickú energiu za cenu, ktorá pokrýva investičné a prevádzkové náklady, vrátane určitého ziskového rozpätia. Kúpnu cenu v plnej výške pokrýva spoločnosť PSE, t. j. spoločnosť, ktorá je pod plnou kontrolou a v plnom vlastníctve štátu.
- (169) Zainteresované strany dokazovali, že rozhodnutie uzavrieť DZ prijala spoločnosť PSE.
- (170) Pokiaľ ide o štátne prostriedky, Komisia zvažovala aj uplatnenie rozsudku vo veci *PreussenElektra* ⁽⁴²⁾, kde Súdny dvor posudzoval schému, podľa ktorej štát uvalil na súkromné spoločnosti povinnosť odkupovať energie od konkrétnych výrobcov za cenu, ktorú určoval štát a ktorá bola vyššia než tržobná cena. Súdny dvor rozhodol, že v tomto prípade nedošlo k presunu verejných prostriedkov, čiže táto schéma nepredstavovala štátnu pomoc.
- (171) Opísaná situácia z Poľska sa značne líši od systému, ktorý Súdny dvor posudzoval v uvedenom rozsudku. Dôvod spočíva najmä v rozdielnej vlastnickej štruktúre spoločností, na ktoré bola uvalená povinnosť odkupu.
- (172) V prípade veci *PreussenElektra*, spoločnosť, na ktorú štát uvalil povinnosť odkupovať energie, bola súkromnou spoločnosťou, pričom spoločnosť PSE je pod plnou kontrolou a v plnom vlastníctve štátu. Spoločnosť PSE je pod kontrolou štátu v súlade s definíciou uvedenou v smernici Komisie 2006/111/ES z 16. novembra 2006 o transparentnosti finančných vzťahov členských štátov a verejných podnikov a o finančnej transparentnosti v niektorých podnikoch ⁽⁴³⁾. Použité prostriedky patria teda spoločnosti, ktorá je v plnom vlastníctve štátu.
- (173) Ak sa vo veci *PreussenElektra* preskúma cesta prostriedkov od príjemcu späť k ich zdroju, ukáže sa, že nikdy neboli priamo ani nepriamo kontrolované štátom.
- (174) Na rozdiel od situácie opísanej v rozsudku *PreussenElektra*, v poľskom prípade tieto prostriedky kontroluje štát, pretože smerujú do štátneho podniku (PSE) a preto sa budú považovať za štátne zdroje.
- (175) Na základe posúdenia opatrenia a v zmysle uvedenej judikatúry Komisia dospela k záveru, že DZ zahŕňajú štátne zdroje.
- (176) Pokiaľ ide o možnosť pripísania prostriedkov štátu, v rozsudku *Stardust* ⁽⁴⁴⁾ Súdny dvor potvrdil, že prostriedky patriace spoločnostiam, ktoré sú pod kontrolou štátu, predstavujú štátne prostriedky. Súdny dvor však uviedol, že je potrebné preskúmať aj to, či použitie týchto prostriedkov možno konkrétnym spôsobom pripísať štátu.
- (177) V súlade s rozsudkom Súdneho dvora vo veci *Stardust*, kedy podnik, ktorý je vo vlastníctve štátu, využíva svoje prostriedky spôsobom, ktorý umožňuje domnievať sa, že ide o pôsobenie štátu, tieto prostriedky sa musia považovať za štátne prostriedky v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES.
- (178) Z pripomienok predložených Poľskom a zainteresovanými stranami jednoznačne vyplýva, že cieľom rozhodnutia o zavedení programu na prítiahnutie investorov do elektroenergetického sektora bolo modernizovať tento sektor a elektrárne tak, aby boli v súlade s normami EÚ a aby boli zaistené dodávky energie pokrývajúce dopyt v plnej miere. Uvedené ciele naznačujú, že spoločnosť PSE neuzavrela DZ na komerčné účely, ale – ako priznali poľské orgány – na realizáciu dôležitých politických cieľov.
- (179) Štátnu kontrolu pri udeľovaní DZ vidieť okrem iného aj v tom, že výzvy na predloženie ponúk uchádzačom poslalo poľské ministerstvo priemyslu a obchodu. Okrem toho minister financií, zastupujúci štátnu pokladnicu, má podľa poľského obchodného zákonníka všetky právomoci valného zhromaždenia akcionárov.
- (180) Hlavná zásada, z ktorej vychádzali ceny stanovené v DZ, spočívala v pokrytí investičných a prevádzkových nákladov a zabezpečení určitého ziskového rozpätia. Tento rámec je zameraný na zabezpečenie potrebných investícií a zároveň odzrkadľuje rozhodnutie štátu realizované spoločnosťou PSE.
- (181) Na základe uvedeného posúdenia sa Komisia domnieva, že uvedené prvky predstavujú súbor ukazovateľov, ktoré v súlade s kritériami uvedenými v rozsudku Súdneho dvora vo veci *Stardust* vedú k záveru, že využitie prostriedkov spoločnosti PSE v rámci DZ je potrebné pripísať štátu a v tejto súvislosti by sa na účely tejto analýzy mali DZ považovať za zmluvy financované zo štátnych prostriedkov.

⁽⁴²⁾ VEC C-379/98 *PreussenElektra AG/Schleswig*, Zb. 2001, s. I-02099.

⁽⁴³⁾ Ú. v. EÚ L 318, 17.11.2006, s. 17.

⁽⁴⁴⁾ Vec C-482/99 *Francúzsko/Komisia*, Zb. 2002, s. I-04397.

(182) Komisii sa zdá byť skutočne zrejmé, že štát sa podieľal tak na uzavretí DZ, ako aj na definovaní základných princípov týchto zmlúv.

Hospodárska výhoda

(183) DZ majú právnu formu zmlúv uzavretých medzi dvoma stranami: PSE a výrobcami. Ako bolo ozrejmene v odôvodnení 172, spoločnosť PSE je v plnom vlastníctve štátu..

(184) S cieľom zistiť, či DZ poskytujú výrobcom hospodársku výhodu, musí Komisia posúdiť, či výrobcovia prostredníctvom DZ získavajú hospodárske výhody, ktoré by na trhu nezískali.

(185) DZ poskytujú oprávneným výrobcom výhody, ak príjmov týchto zmlúv stavajú do výhodnejšej hospodárskej situácie než iné spoločnosti.

(186) Hoci sa jednotlivé DZ môžu v detailoch líšiť, všetky DZ vychádzajú zo zásadného nemenného princípu: povinného odkúpenia väčšej časti (niekedy i celého množstva) elektrickej energie vyrobenej príslušnými subjektmi spoločnosťou PSE za cenu, ktorá sa pravidelne reviduje podľa zásady prenesenia celkových nákladov (fixných aj variabilných) na výrobu elektriny na odberateľa, navýšenú o ziskové rozpätie.

(187) Poľský regulátor pre odvetvie elektrickej energie URE si nepriamo zachováva právo overiť, či náklady, ktoré sú účtované spoločnosti PSE, sú oprávnené a opodstatnené. URE si však túto právomoc v praxi uplatňuje len na overenie, či tieto náklady skutočne súviseli s výrobou elektrickej energie. Kontrola zo strany URE má navyše len nepriamy charakter, keďže slúži na overenie štruktúry nákladov spoločnosti PSE pre potreby zistenia príjmov, ktoré PSE dosahuje od stálych odberateľov. Ak regulátor URE zistí, čo je veľmi nepravdepodobné, že niektoré náklady vyplývajúce z DZ, ktoré boli účtované spoločnosti PSE, nie sú oprávnené, URE môže jedine zakázať spoločnosti PSE prenášať tieto náklady ďalej na stálych odberateľov. Spoločnosti PSE to môže sťažiť plnenie záväzkov plynúcich z DZ, ale neznamená to ich právne anulovanie.

(188) Uvedený základný princíp sa uplatňuje po celú dobu platnosti DZ, ktorá je v rozmedzí od 7 do 20 rokov od začatia prevádzky elektrárne, čiže 10 až 31 rokov od podpísania DZ, vo väčšine prípadov viac než 15 rokov.

(189) To znamená, že obchodné riziko v súvislosti s prevádzkou elektrárne v tomto období nesie odberateľ elektrickej energie, čiže PSE. To zahŕňa aj riziko spojené s výkyvmi nákladov na výrobu elektrickej energie, a to najmä nákladov na palivá, riziko spojené s výkyvmi cien elektrickej energie pre koncového odberateľa a riziko spojené s premenlivým dopytom koncových odberateľov po elektrickej energii. Ide o typické druhy rizík, ktoré by každý výrobca energie bez DZ niesol sám.

(190) Znamená to, že elektrárne, ktoré sú stranami DZ, majú (pod podmienkou správneho riadenia elektrárne z technického hľadiska) zaručené zisky na veľmi dlhé obdobie, ktoré zodpovedá predpokladanej dobe využívania daných aktív alebo dobe ich amortizácie. Čím dlhšie je toto obdobie, tým väčšiu hodnotu má záruka, pretože chráni pred rizikom, ktorého vznik je čoraz menej predvídateľný.

(191) Komisia sa domnieva, že táto záruka, ktorá je zásadným prvkom DZ, stavia príjemcov týchto zmlúv do výhodnejšieho hospodárskeho postavenia než iné spoločnosti na trhu a v súvislosti s tým predstavuje výhodu pre oprávnené elektrárne.

(192) Podľa poľských orgánov a zainteresovaných strán banky vyžadovali podpísanie DZ ako podmienku poskytnutia úverov na financovanie nadobudnutia aktív. Electrabel tvrdí, že: „Finančné inštitúcie neboli ochotné financovať nové investície v poľskom energetickom sektore bez získania osobitnej záruky, že dlžník bude po dobu splácania úveru dosahovať určený obrat“⁽⁴⁵⁾. Z uvedenej požiadavky bánk vyplýva, že záruky poskytnuté v rámci DZ mali pozitívnu trhovú hodnotu. DZ teda predstavujú podmienku, od ktorej závisel súhlas finančných inštitúcií na financovanie investícií.

(193) Z uvedeného vyplýva, že DZ neprestávajú tradičnú formu záruk, ale ustanovujú iba platby spoločnosti PSE, ktorá je pod plnou kontrolou a v plnom vlastníctve štátu, vo výške investičných nákladov a najdôležitejších (ak nie celkových) prevádzkových nákladov elektrární, ktoré sú zmluvnými stranami týchto zmlúv. Takáto „záruka“ prakticky znamená, že spoločnosť PSE viac-menej po celú dobu amortizácie alebo plánovanú dobu prevádzky elektrárne a bez ohľadu na akékoľvek zmeny podmienok na trhu, kupuje stále množstvo elektrickej energie za cenu, ktorá musí zabezpečiť životaschopnosť elektrárne.

(194) S cieľom určiť existenciu výhod, Komisia v nasledujúcich odsekoch analyzuje celý rad ďalších aspektov:

⁽⁴⁵⁾ Pripomienka spoločnosti Electrabel k postupu, bod 45 štvrtá veta.

(195) Komisia upozorňuje predovšetkým na skutočnosť, že DZ boli v Poľsku uzatvárané iba s vybranými výrobcami. Už v čase ich uzatvárania existovali iní výrobcovia elektrickej energie, ktorí nemali výhody plynuce z DZ. V nasledujúcich rokoch boli postavené ďalšie spoločnosti a aj v súčasnosti sa realizujú ďalšie investície bez podpory vo forme DZ.

(196) V prvých rokoch fungovania DZ mohli výrobcovia, ktorí neuzavreli DZ, predávať vyrobenú elektrickú energiu za cenových podmienok, ktoré kontroloval štát prostredníctvom regulátora URE. Od 28. júna 2001 sa tento mechanizmus začal rušiť a títo výrobcovia začali predávať vyrobenú elektrickú energiu za ceny na voľnom trhu.

(197) Ako poukázali zainteresované strany, žiaden z týchto mechanizmov (cena kontrolovaná štátom ani cena na voľnom trhu) neumožňovala výrobcovi, ktorí neuzavreli DZ, pokryť svoje náklady v plnej výške. Títo výrobcovia predávajú elektrickú energiu za cenu zodpovedajúcu marginálnym nákladom, čiže za cenu, ktorá zaručuje iba pokrytie variabilných nákladov.

(198) Zainteresované strany uviedli, že výroba elektrickej energie v prípade výrobcov, ktorí neuzavreli DZ, spôsobuje na životnom prostredí väčšie škody ako výroba elektrickej energie v prípade príjemcov DZ, čo by malo odôvodniť nižšie ceny, ktoré výrobcovia bez DZ dosahujú za vyrobenú elektrickú energiu. Komisia tento argument zmieta. Po prvé, nemá istotu, že všetky elektrárne, ktoré neuzavreli DZ, vyrábajú „nečistú“ elektrickú energiu. Najnovšie elektrárne v Poľsku (bez DZ) vyrábajú elektrickú energiu pomocou najmodernejších technológií. Z ekonomického hľadiska navyše neexistuje dôvod, prečo by elektrická energia vyrobená spôsobom menej priaznivým pre životné prostredie mala mať nižšiu trhovú cenu než energia vyrobená spôsobom šetrnejším pre životné prostredie. Vyrobená energia je úplne nahraditeľná (niekedy sa nedá odlíšiť ani fyzicky) a jej hodnota pre zákazníka je rovnaká ⁽⁴⁶⁾.

(199) Poľská energetická burza začala svoju činnosť v roku 1999. Priemerná cena elektrickej energie na poľskej burze energetických komodít je od roku 2001 stabilná a pohybuje sa v rozmedzí od 110 do 125 PLN/MWh ⁽⁴⁷⁾. V roku 2004 sa priemerná cena na trhu pohybovala v rozmedzí od 115 PLN/MWh, v roku 2005 v intervale 115 – 120 PLN/MWh, v roku 2006 bola skôr stabilná na úrovni 125, a v roku 2007 (do 31. júla 2007) sa pohybovala v intervale od 110 do 122 PLN/MWh. Na základe informácií poskytnutých Poľskom mohla Komisia na účely porovnania odhadnúť celkové náklady elektrární, ktoré boli oprávnené na kompenzácie podľa zákona, v roku 2005 v tejto výške:

⁽⁴⁶⁾ Istú výnimku môže predstavovať ekologická elektrická energia, pretože niektorí klienti sú ochotní platiť viac za dodávky energie s overeným pôvodom z obnoviteľných zdrojov energie. Takéto energetické zdroje však nevyužíva žiadna elektráreň spomedzi príjemcov DZ.

⁽⁴⁷⁾ Zdroj: štatistické údaje poľskej energetickej burzy (Towarowa Gielda Energii S.A.).

Tabuľka 5

Odhadované celkové náklady na výrobu energie v elektrárnach, ktoré uzavreli DZ, v roku 2005

Výrobca	Priemerné výrobné náklady v roku 2005 (PLN/MWh)
Elektrownia Opole (część BOT)	[...] (*)
Elektrownia Turów (część BOT)	[...]
Południowy Koncern Energetyczny S.A.	[...]
Elektrownia Kozienice S.A.	[...]
Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.	[...]
Pątnów II	[...]
Elektrociepłownia Kraków S.A.	[...]
Elektrociepłownia Rzeszów S.A.	[...]
Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	[...]
Elektrociepłownia Lublin Wrotków Sp. z o.o.	[...]
Elektrociepłownia Chorzów „ELCHO“ S.A.	[...]
Elektrociepłownia Zielona Góra S.A.	[...]
Priemerná cena na poľskej energetickej burze	115 – 120 PLN/MWh

(*) Dôverné informácie.

Zdroj: Odhady Komisie na základe údajov poskytnutých Poľskom. V prípade elektrárne Pątnów II sa uvádza hodnota na rok 2008, čiže prvý rok plánovanej prevádzky.

(200) Z údajov z tabuľky 5 vyplýva, že je veľmi nepravdepodobné, aby trhové ceny, t. j. ceny, ktoré dostanú výrobcovia, ktorí neuzavreli DZ, na trhu za svoju elektrickú energiu, poskytovali rovnakú záruku zisku ako DZ.

(201) Príklad poľskej energetickej burzy nie je ojedinelý. Aj iné členské štáty liberalizovali svoje trhy s elektrickou energiou a vytvorili energetické burzy, na ktorých odberatelia aj predávajúci obchodujú s elektrickou energiou podľa trhových podmienok.

(202) V rámci prieskumu v sektore energetiky ⁽⁴⁸⁾ Komisia podrobne preskúmala podmienky obchodovania s elektrickou energiou na európskych veľkoobchodných trhoch. Údaje získané v rámci tohto prieskumu ukazujú, že žiaden

⁽⁴⁸⁾ http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/.

- liberalizovaný trh neposkytuje výrobcovi dlhodobú záruku pokrytia všetkých vzniknutých nákladov. V skutočnosti sa väčšina transakcií uzatvára v trojročnej perspektíve.
- (203) Obchodovanie s elektrickou energiou prebieha na burze vždy na základe marginálnych cien, ktoré zabezpečujú pokrytie len krátkodobých marginálnych nákladov⁽⁴⁹⁾. Zmluvy na týchto trhoch sa okrem toho aspoň v súčasnosti uzatvárajú na dobu kratšiu než DZ. Napríklad najdlhšie zmluvy uzavreté na burzách sa týkajú obdobia: 4 rokov – NordPool (škandinávske krajiny), 3 roky – Powernext (Francúzsko), 5 rokov – UKPX (Veľká Británia) a 6 rokov – EEX (Nemecko). Na niektorých burzách, ako napríklad OMEL v Španielsku, sa termínované zmluvy vôbec neuzatvárajú. Od 1. apríla 2006 boli takéto zmluvy zrušené aj na poľskej energetickej burze.
- (204) Na liberalizovaných energetických trhoch sa s elektrickou energiou môže obchodovať aj na základe bilaterálnych zmlúv („Over the Counter“ alebo trh OTC). Prieskum energetickeho sektora ukázal, že vzhľadom na možnosť uzatvárania arbitrážnych obchodov pri obchodovaní s elektrickou energiou a bilaterálnych zmlúv, sú podmienky obchodovania (najmä cena a dĺžka platnosti zmlúv) na trhu bilaterálnych zmlúv podobné ako podmienky prevládajúce na energetických burzách.
- (205) V rámci DZ sa spoločnosť PSE zaviazala odkupovať od výrobcov stanovené minimálne množstvo elektrickej energie za cenu pokrývajúcu celkové výrobné náklady v období do roku 2007 v prípade najkratších DZ a do roku 2027 v prípade DZ s najdlhšou platnosťou.
- (206) Toto rozhodnutie uložila spoločnosti PSE poľská vláda. Ako sa uvádza v pripomienkach spoločnosti ELCHO, „poľský minister priemyslu a obchodu prostredníctvom PSE realizoval strategické ciele týkajúce sa zaistenia bezpečnosti dodávok a zlepšenia environmentálnych noriem v oblasti výroby elektrickej energie“⁽⁵⁰⁾.
- (207) Samotná skutočnosť, poľská vláda musela namiesto spoločnosti PSE rozhodnúť o tom, že sa budú realizovať nové investície a že budú využívať DZ, výrazne poukazuje na to, že pri prijímaní takýchto rozhodnutí zohrávali hlavnú úlohu iné kritériá, než ktorými by sa riadil súkromný investor.
- (208) Existujú dva hlavné dôvody, prečo by spoločnosť PSE nemala hospodársky záujem na prijatí takéhoto rozhodnutia bez zásahu vlády.
- (209) Po prvé, spoločnosť PSE zakúpila také množstvo energie, že už v čase jej odkúpenia si bola vedomá, že to môže prevýšiť jej potreby.
- (210) Pri uzatvorení DZ sa spoločnosť PSE zaviazala odkúpiť stanovené značné množstvo elektrickej energie (takmer 50 % elektrickej energie vyrobenej v Poľsku v roku 2005⁽⁵¹⁾ a do 70 % v predmetnom období).
- (211) Na začiatku (v prvých rokoch platnosti DZ) bola spoločnosť PSE jediným dodávateľom v poľskom elektroenergetickom systéme, čiže všetku elektrickú energiu mohla predávať svojim koncovým odberateľom. Od samého začiatku však bolo možné predpokladať, že PSE už čoskoro nebude jediným dodávateľom elektrickej energie v Poľsku. DZ boli uzavreté v rokoch 1996 – 1998 okrem jednej zo šiestich DZ, ktorú uzavrel podnik PKE, podpísanej 12. apríla 1995. V tom čase už bolo zrejmé, že Poľsko pravdepodobne vstúpi do Európskej únie počas doby platnosti väčšiny, ak nie všetkých DZ (k čomu skutočne došlo pred ukončením platnosti najkratšej zmluvy a 23 rokov pred ukončením platnosti najdlhšej zmluvy). Počas predvstupového procesu, konkrétne v decembri 1991, poľská vláda podpísala Európsku dohodu o pridružení medzi ES a Poľskou republikou. Neskôr, v roku 1994, Poľsko podalo oficiálnu žiadosť o členstvo v EÚ. Prístupové rokovania začali v roku 1998 a skončili v roku 2002, keď Európska rada v Kodani potvrdila, že Poľsko splnilo prístupové kritériá.
- (212) Zainteresované strany napokon samé uviedli, že jedným z cieľov DZ bolo zaistiť zosúladienie poľských výrobcov s niektorými smernicami EÚ o znečisťovaní ovzdušia, najmä so smernicami o emisiách z veľkých spaľovacích zariadení⁽⁵²⁾, čo je ďalším dôkazom, že tieto strany si boli vedomé skorého prístupenia Poľska k EÚ.
- (213) Bolo známe, že vstup Poľska do Európskej únie bude znamenať integráciu do vnútorného trhu s elektrickou energiou, ktorého liberalizácia sa začala prijatím smernice č. 96/92/ES⁽⁵³⁾. To znamenalo otvorenie trhu pre iných dodávateľov konkurujúcich spoločnosti PSE, a taktiež to, že spoločnosť PSE nemusí vzhľadom na vývoj trhu s elektrickou energiou potrebovať všetku elektrickú energiu stanovenú v rámci DZ.
- (214) Plány liberalizácie sa v Poľsku zrealizovali veľmi rýchlo – prví odberatelia mohli využiť otvorenie trhu v roku 1999. V tom istom roku sa otvorila aj poľská energetická burza.

⁽⁵¹⁾ Zdroj: URE. Oznámenie predsedu Úradu pre energetickú reguláciu (Urząd Regulacji Energii) vo výročnej správe za rok 2005. Druhý odsek. http://www.ure.gov.pl/index_eng.php?dzial=1&id=6.

⁽⁵²⁾ Posledná verzia tejto smernice je smernica 2001/80/ES (pozri poznámku pod čiarou č. 34).

⁽⁵³⁾ Smernica bola prijatá 19. decembra 1996 a bola predmetom diskusií už od 14. marca 1992, keď Komisia predložila jej návrh.

⁽⁴⁹⁾ Krátkodobé marginálne náklady sú náklady, ktoré výrobca môže eliminovať, ak sa rozhodne zastaviť výrobu energie na krátke obdobie. Tieto náklady sa približne rovnajú variabilným nákladom, pretože v oboch prípadoch sú najdôležitejšie náklady na palivo.

⁽⁵⁰⁾ Pripomienky spoločnosti ELCHO k postupu, bod 1.4.1 tretia veta.

Ďalšie zmeny prinieslo prijatie smernice 2003/54/ES dňa 26. júna 2003. Táto smernica ustanovuje liberalizáciu trhu pre všetkých priemyselných odberateľov do 1. júla 2004 a pre všetkých odberateľov do 1. júla 2007, čím sa postupne odstránilo monopolné postavenie spoločnosti PSE na trhu.

(215) Po druhé, dokonca aj vzhľadom na tú časť elektrickej energie, ktorú spoločnosť PSE skutočne potrebovala, nebolo pre spoločnosť PSE, ako odberateľa, racionálne prijať záväzok pokryť elektrárnam celkové náklady na výrobu elektrickej energie a ziskové rozpätie určené v tak veľkom časovom predstihu, hoci bolo známe, že liberalizácia umožní výber rôznych technológií za rôzne ceny, vrátane tých, ktoré ponúknu nové subjekty na trhu využívajúce efektívne technológie.

(216) Odberatelia majú záujem uzatvárať dlhodobé zmluvy len vtedy, ak im tieto zmluvy zaručujú istú zabezpečenie pred výkyvmi na trhu elektrickej energie, a to najmä pred zmenami súvisiacimi s pohybmi cien palív. Z tohto dôvodu by odberateľ mohol mať hospodársky záujem o takúto dlhodobú zmluvu len vtedy, ak by predávajúci ponúkal, že poniesie časť rizika spojeného s pohybmi cien palív, alebo ak by výrobné technológie zaručovali stabilné náklady na palivá, ako napríklad pri vodných elektrárnach a v istých prípadoch aj pri jadrových elektrárnach.

(217) Uvedené závery z hospodárskeho hľadiska potvrdzuje aj skutočnosť, že ako sa zdá, neexistujú súkromní odberatelia, ktorí by, bez zásahu štátu, uzatvárali dlhodobé zmluvy s elektrárnami používajúcimi fosílnu palivá a pokrývali by všetky výrobné náklady počas rovnako dlhého obdobia ako DZ (viac ako 10 rokov). Komisia v rámci svojho prieskumu v sektore energetiky nenašla žiaden vhodný príklad takejto zmluvy. Takýto príklad neuviedla ani žiadna zo zainteresovaných strán, a to i napriek ich tvrdeniam, že také zmluvy boli uzavreté, a napriek tomu, že niektoré zo zainteresovaných strán patria k veľmi veľkým skupinám pôsobiacim v mnohých štátoch.

(218) Prípady uvedené zainteresovanými stranami nie sú vhodné z nasledujúcich dôvodov:

a) zmluvy v Portugalsku medzi spoločnosťami Redes Energéticas Nacionais a Turbogás, Electricidade De Portugal a Pego uzatvárali podniky vo vlastníctve štátu (Redes Energéticas Nacionais). Je potrebné poznamenať, že hoci sa zainteresované strany snažili dokázať, že tieto zmluvy sú zlučiteľné s pravidlami poskytovania štátnej pomoci, Komisia zastávala odlišné stanovisko. Komisia vydala rozhodnutie iba vo veci ich súladu s článkom 81 Zmluvy o ES. V rozhodnutí o štátnej

pomoci vo veci povinného vypovedania týchto zmlúv a poskytnutia kompenzácií za ich vypovedanie Komisia uvádza, že výrobcom poskytli hospodárske výhody⁽⁵⁴⁾;

b) zmluvy uzavreté spoločnosťou Northern Ireland Electricity v Spojenom kráľovstve boli uzavreté na žiadosť štátu v čase, keď Northern Ireland Electricity stále bola podnikom vo vlastníctve štátu. Northern Ireland Electricity bola následne sprivatizovaná a vláda Spojeného kráľovstva musela zaviesť systém pomoci, aby spoločnosti Northern Ireland Electricity kompenzovala záťaž neekonomického charakteru spojenú s týmito zmluvami;

c) zmluva medzi spoločnosťami Electricité de France a Péchiney vo Francúzsku zahŕňa iba variabilné náklady jadrových elektrární patriacich spoločnosti Electricité de France. V 90. rokoch minulého storočia sa vo Francúzsku uzavrelo veľa iných zmlúv tohto druhu. Všetky vychádzajú z princípu, že výrobca sa zaväzuje dodávať odberateľovi elektrickú energiu po dlhý časové obdobie za cenu pokrývajúcu iba marginálne náklady.

(219) Komisia napokon poznamenáva, že napriek tvrdeniam zainteresovaných strán nie je pravda, že samotná skutočnosť, že DZ boli uzavreté na základe postupu obstarávania, postačuje k záveru, že tieto zmluvy nepredstavujú pomoc. Tento princíp platí v prípade, keď členský štát kupuje tovary alebo služby pre svoju vlastnú potrebu. V predmetnom prípade nemal postup obstarávania slúžiť na nadobudnutie tovarov a služieb potrebných pre štát, ale skôr na realizáciu politických cieľov, ako napríklad podporu zahraničných investícií v Poľsku, ochranu životného prostredia a zlepšenie bezpečnosti dodávok.. Uplatnenie postupu obstarávania môže v takom prípade viesť jedine k záveru, že pomoc sa obmedzuje na minimum potrebné na dosiahnutie politických cieľov, nepostačuje však na vylúčenie existencie štátnej pomoci.

(220) Výrobcovia patriaci k súkromným skupinám uvádzali, že akákoľvek štátna pomoc v rámci DZ mala byť eliminovaná v dôsledku privatizácie, keďže cena, ktorú platili spoločnosti, ktoré nadobudli elektrárne, mala zohľadňovať hodnotu DZ.

(221) Komisia sa domnieva, že tieto argumenty sa v predmetnom prípade neuplatňujú. Privatizácia elektrární tu v skutočnosti prebehla formou nadobudnutia akcií.

(222) Súdny dvor už skúmal, ako môže zmena vlastníckej štruktúry spoločnosti pri nadobudnutí akcií vplyvať na existenciu pomoci a na príjemcu neoprávnenej pomoci

⁽⁵⁴⁾ Rozhodnutie Komisie vo veci štátnej pomoci N 161/04 – Portugalsko – Uviaznuté náklady v Portugalsku (Ú. v. EÚ C 250, 8.10.2005, s. 9).

poskytnutej spoločnosti. Súdny dvor rozhodol, že takáto neoprávnená poskytnutá pomoc sa i naďalej používa a zostane v spoločnosti, ktorá ju využila, a to i napriek zmene vlastníckej štruktúry⁽⁵⁵⁾. Poskytnutie podielov za trhovú cenu zaručuje iba to, že ani nadobúdateľ nevyužil štátnu pomoc.

(223) V predmetnom prípade to znamená, že zmena vlastníkov elektrární, ktoré využívali DZ, nič nemení na skutočnosti, že DZ predstavujú štátnu pomoc pre tieto elektrárne. Výhody obsiahnuté v DZ boli v skutočnosti priznané na prevádzku elektrární, a to bez ohľadu na vlastnícku štruktúru.

(224) Všetky uvedené prvky hospodárskej výhody, ako aj uvedená argumentácia sa vzťahujú na čas, keď Poľsko vstúpilo do EÚ, a zostali aktuálne k dňu tohto rozhodnutia (v prípade DZ, ktorých platnosť skončila pred dňom tohto rozhodnutia, do skončenia ich platnosti).

(225) Vzhľadom na uvedené Komisia dospela k záveru, že DZ poskytujú svojim príjemcom hospodársku výhodu.

7.1.2. Poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu (SVHZ)

(226) Zainteresované strany argumentovali, že DZ sa majú považovať za realizáciu služieb SVHZ v prospech zaistenia bezpečnosti dodávok elektrickej energie a ochrany životného prostredia. Údajne spĺňajú kritériá uvedené v rozsudku vo veci *Altmark*, čo znamená že nepredstavujú pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES.

(227) Komisia analyzovala vyššie uvedené argumenty a dospela k záveru, že s nimi nemôže súhlasiť z dôvodov uvedených v nasledujúcich odôvodneniach.

(228) Členské štáty majú veľkú mieru voľného uváženia, pokiaľ ide o služby, ktoré sa zaraďujú medzi SVHZ. Táto sloboda však neznamená, že každý zásah štátu v súvislosti s plnením jeho politiky, sa môže definovať ako realizácia SVHZ. Napríklad v rozsudku *Merci convenzionali porto di Genova*⁽⁵⁶⁾ Súdny dvor zamietol možnosť uplatnenia článku 86 ods. 2 Zmluvy o ES, pretože „sa nezdá [...] že by vykonávané práce zodpovedali všeobecným črtám všeobecného hospodárskeho záujmu v porovnaní so všeobecným hospodárskym záujmom prítomným pri iných druhoch podnikateľskej činnosti“. Komisia sa taktiež domnieva, že veľká miera voľného uváženia v oblasti služieb SVHZ podlieha obmedzeniam v oblastiach, kde platia právne predpisy Spoločenstva.

(229) Zainteresované tvrdia, že jednou zo SVHZ realizovaných v rámci DZ majú byť činnosti v prospech životného prostredia. Konkrétne, DZ mali podporovať investície, ktorých cieľom je umožniť poľským elektrárňam prispôbiť sa environmentálnym normám platným v EÚ.

(230) Komisia sa domnieva, že povinnosť spĺňať environmentálne normy sa nijako mimoriadne neodlišuje od iných obmedzení, ktorým podliehajú všetky spoločnosti pôsobiace v priemyselnom sektore. Ak by sa plnenie environmentálnych noriem považovalo za SVHZ, predstavovalo by to priame porušenie zásady „náhradu škody hradí znečisťovateľ“, ktorá tvorí jednu zo základných zásad právnych predpisov Spoločenstva v oblasti ochrany životného prostredia, stanovenú v primárnej legislatíve v článku 174 ods. 2 Zmluvy o ES.

(231) Komisia berie na vedomie argument zainteresovaných strán, že ochrana životného prostredia sa v článku 3 smernice 96/92/ES uvádza ako jedna z možných oblastí záväzkov služieb vo verejnom záujme. Podľa názoru Komisie to však nie je v rozpore s vyššie uvedeným stanoviskom. Skutočnosť, že smernica uvádza, že môžu existovať záväzky služieb vo verejnom záujme v oblasti ochrany životného prostredia, neznamená, že tieto záväzky v oblasti poskytovania služieb vo verejnom záujme môžu mať ľubovoľný obsah. Nijako sa tým nemení skutočnosť, že tieto záväzky sa musia líšiť od bežných podmienok činnosti spoločností v danom sektore a nesmú byť v rozpore so zásadami, ktoré tvoria základ politiky Spoločenstva (napr. so zásadou „náhradu škody hradí znečisťovateľ“).

(232) Komisia zároveň poznamenáva, že štyri elektrárne spomedzi tých, ktoré sú predmetom DZ (v Turowe, Pątnowe, Bełchatowe a Jaworzne) figurujú na zozname WWF, ktorý obsahuje tridsať najviac znečisťujúcich elektrární v Európe⁽⁵⁷⁾, čo je ešte viac v rozpore s tvrdením, že tieto elektrárne plnia SVHZ v oblasti ochrany životného prostredia.

(233) Zainteresované strany poukazujú aj na bezpečnosť dodávok ako na jednu zo SVHZ, na ktorých plnenie slúžia DZ.

(234) Komisia vo svojich doterajších rozhodnutiach⁽⁵⁸⁾ zastávala názor, že bezpečnosť dodávok by skutočne mohla predstavovať SVHZ pri dodržaní obmedzení uvedených v článku 8 ods. 4 smernice 96/92/ES (ktorý zodpovedá článku 11 ods. 4 smernice 2003/54/ES), t. j. za predpokladu, že daní výrobcovia využívajú domáce prvotné palivové energetické zdroje v rozsahu, ktorý v ľubovoľnom

⁽⁵⁵⁾ Spojené veci C-328/99 a C-399/00, Taliansko a SIM 2 Multimedia/Komisia, Zb. 2003, s. I-4035, bod 83.

⁽⁵⁶⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 10. decembra 1991 vo veci C-179/90 *Merci convenzionali porto di Genova SpA/Siderurgica Gabrielli SpA*, Zb. 1991, s. I-05889, bod 27.

⁽⁵⁷⁾ <http://assets.panda.org/downloads/dirty30rankingfinal260905.pdf>.

⁽⁵⁸⁾ Rozhodnutia Komisie vo veciach N 34/99 (Ú. v. ES C 5, 8.1.2002, s. 2), NN 49/99 (Ú. v. ES C 268, 22.9.2001, s. 7), N 6/A/01 (Ú. v. ES C 77, 28.3.2002, s. 26) a C 7/2005 (zatiaľ neuvverejnené v úradnom vestníku).

kalendárnom roku nepresiahne 15 % celkovej primárnej energie potrebnej na výrobu elektrickej energie, ktorá sa v tomto členskom štáte spotrebuje.

- (235) V predmetnom prípade sa DZ týkajú objemov energie, ktoré značne prevyšujú 15 % hranicu uvedenú v odôvodnení 234. Okrem toho sa nevzťahujú len na výrobcov, ktorí na výrobu elektrickej energie využívajú domáce prvotné palivové energetické zdroje.
- (236) Komisia poznamenáva, že elektrárne, na ktoré sa vzťahujú DZ, nemajú žiadne osobité črty, vďaka ktorým by sa dali považovať za mimoriadne užitočné pri plnení cieľov súvisiacich s bezpečnosťou dodávok. V skutočnosti ide o bežné spoločnosti napojené do siete, a preto prispievajú k celkovej bezpečnosti dodávok v Poľsku v rovnakej miere, ako každá iná elektrárň v danom odvetví.
- (237) Vzhľadom na uvedené sa Komisia domnieva, že nie je dôvod, aby sa odchyľila od svojej bežnej praxe v tejto oblasti. Musí preto zamietnuť tvrdenie, že DZ umožňujú realizovať SVHZ v oblasti bezpečnosti dodávok. Okrem toho neboli v Poľsku v tejto súvislosti doteraz stanovené žiadne SVHZ.
- (238) V súvislosti s uvedeným Komisia dospela k záveru, že na DZ nemožno uplatniť ustanovenia Zmluvy o ES týkajúce sa služieb všeobecného hospodárskeho záujmu.
- (239) Komisia navyše upozorňuje na skutočnosť, že DZ by nespĺnili všetky kritériá stanovené v rozsudku vo veci *Altmark*.
- (240) Po prvé, rozsudok vo veci *Altmark* stanovuje požiadavku, aby podnik, ktorý je príjemcom, bol skutočne poverený plniť záväzky služieb vo verejnom záujme a aby tieto záväzky boli jednoznačne definované.
- (241) V predmetnom prípade neboli údajné záväzky služieb vo verejnom záujme jednoznačne definované. Zainteresované strany tu uvádzajú záväzky v oblasti ochrany životného prostredia a zaistenia bezpečnosti dodávok, to sú však veľmi všeobecné ciele. Okrem toho možno uznať, že k ich plneniu v istej miere prispieva každý výrobca v energetickom sektore. Zainteresované strany nepredložili žiadne dokumenty, ktoré by konkrétnejšie určovali druh SVHZ, ktorými boli poverení jednotliví výrobcovia, nehovoriac o právnom akte, ktorý by im tieto povinnosti ukladal.
- (242) Poukazovalo sa aj na článok 1 ods. 2 poľského zákona o energetike⁽⁵⁹⁾. Stanovuje, že štát musí koncovým

odberateľom zabezpečiť stále a nepretržité dodávky energií primeraným spôsobom z technického a ekonomického hľadiska a so zohľadnením požiadaviek na ochranu životného prostredia. Uvedený článok zákona však žiadnej konkrétnej spoločnosti neukladá záväzky služieb vo verejnom záujme. Záväzky ukladá iba štátu.

- (243) Zainteresované strany napokon uvádzajú, že DZ sú dokumenty, ktorými sú výrobcovia poverení poskytovať SVHZ. DZ však neobsahujú žiadne konkrétne definície SVHZ, ani sa neodvolávajú na tieto záväzky či právne predpisy, ktoré by mohli byť základom pre to, aby ich štát poveril poskytovaním SVHZ.
- (244) Pod druhé, ukazovatele, na základe ktorých sa vypočíta kompenzácia, by museli byť stanovené dopredu, a to objektívnym a transparentným spôsobom, a samotná kompenzácia by nemala prekročiť sumu potrebnú na pokrytie celkových nákladov alebo ich časti, ktoré vznikli pri plnení záväzkov služieb vo verejnom záujme, s prihliadnutím na príjmy s tým spojené a príslušný zisk z plnenia týchto záväzkov⁽⁶⁰⁾.
- (245) Keďže neexistuje jednoznačná definícia, aké SVHZ by sa mali poskytovať, najmä definícia, ktorá by umožnila jasne odlíšiť služby SVHZ od bežnej hospodárskej činnosti elektrárne, nie je možné stanoviť ukazovatele kompenzácie ani posúdiť, či kompenzácia neprekračuje sumu potrebnú na pokrytie nákladov, ktoré vznikli pri plnení týchto záväzkov. Dokonca nie je možné ani presne definovať, čo je to kompenzácia.
- (246) Existencia istých ukazovateľov na stanovenie cien v rámci DZ neznamená existenciu presných ukazovateľov na výpočet kompenzácie za SVHZ, pretože cena nie je totožná s kompenzáciou. Okrem toho skutočnosť, že cena zahŕňa iba náklady na výrobu energie plus ziskové rozpätie, neznamená, že nezahŕňa žiadnu inú nadmernú kompenzáciu, keďže mnoho nákladov na výrobu elektrickej energie môže predstavovať bežné náklady, ktoré by musel znášať každý bežný výrobca elektrickej energie, na rozdiel od mimoriadnych nákladov spojených s poskytovaním SVHZ.
- (247) Po tretie, ak spoločnosť nebola vybraná v rámci verejného obstarávania, výška konečnej kompenzácie sa musí stanoviť na základe analýzy nákladov, ktoré by pri plnení týchto záväzkov vznikli bežnému, dobre spravovanému a vhodne vybavenému podniku, aby mohol plniť požiadavky na služby vo verejnom záujme, s prihliadnutím na príjmy s tým spojené a primeraný zisk z plnenia týchto záväzkov.

⁽⁵⁹⁾ Zbierka zákonov 1997, č. 54 bod 348 v znení zmien a doplnení.

⁽⁶⁰⁾ V podstate ide o druhé a tretie kritérium z rozsudku vo veci *Altmark*.

(248) Zainteresované strany uvádzajú, že tieto kritériá by sa mali považovať za automaticky splnené, pretože uzavretiu DZ predchádzal postup obstarávania, ktorý prebehol transparentným a nediskriminačným spôsobom. Komisia však upozorňuje, že v postupe obstarávania boli použité mnohé kritériá, a to nielen cena či kritériá súvisiace s uvedenými politickými cieľmi (ochrana životného prostredia, bezpečnosť dodávok). Komisia sa domnieva, že použitie iných kritérií nesúvisiacich s cenou ani s uvedenými politickými cieľmi neumožňuje prijať automatický záver, že kompenzácia bola stanovená v správnej výške. Okrem toho skutočnosť, že pri hodnotení ponúk sa použilo mnoho rozličných kritérií, pričom nebol stanovený žiaden konkrétny cieľ v oblasti SVHZ, ukazuje, aké ťažké je posúdiť, či sú údajné SVHZ skutočne poskytované. Napríklad spojenia kritéria ceny a environmentálnych kritérií vedie k tomu, že by mohol byť vybraný uchádzač ponúkajúci výrobu elektrickej energie za veľmi nízku cenu, ale so zabezpečením menšej ochrany životného prostredia, namiesto uchádzača ponúkajúceho výrobu kvalitnejšej elektrickej energie z hľadiska ochrany životného prostredia, ale za vyššiu cenu. To vedie k pochybnostiam, či výrobcovia skutočne poskytovali SVHZ, a v každom prípade to sťažuje definovanie konkrétnej oblasti poskytovaných služieb SVHZ.

(249) Okrem toho ani poľské orgány ani zainteresované strany nepredložili analýzu nákladov dotknutých výrobcov, ktorá by potvrdzovala, že zodpovedajú nákladom bežného podniku. Odhady, ktoré Poľsko predložilo v rámci zákona na potreby výpočtu kompenzácie pre jednotlivých výrobcov, v skutočnosti poukazujú na to, že ich náklady výrazne prevyšujú náklady bežného výrobcu začínajúceho činnosť v Poľsku.

(250) Komisia napokon poznamenáva, že v prípade DZ uzavretej so spoločnosťou EC Kraków postup obstarávania neprebehol.

(251) Zainteresované strany argumentujú, že článok 86 ods. 2 Zmluvy o ES možno uplatniť na DZ aj v prípade, ak by nesplňali kritériá uvedené v rozsudku vo veci *Altmark*.

(252) Komisia sa domnieva, že na základe uvedených pripomienok možno dôjsť k záberu, že článok 86 ods. 2 nemožno na DZ uplatniť.

(253) Konkrétne článok 86 ods. 2 možno uplatniť iba na spoločnosti, ktoré sú povinné poskytovať skutočné SVHZ. Táto podmienka však nebola v tomto prípade splnená, ako sa uvádza v odôvodneniach 228 – 238. Ak sa SVHZ majú vôbec poskytovať, musia byť nimi poverené konkrétne spoločnosti, k čomu v tomto prípade nedošlo, ako sa uvádza v odôvodneniach 240 – 243. Kompenzácie za

plnenie SVHZ musia byť napokon úmerné vzniknutým nákladom, čo znamená, že je potrebné umožniť konkrétne posúdenie rozsahu SVHZ, aby sa dali stanoviť s nimi súvisiace náklady. Ako sa uvádza v odôvodneniach 245 a 246, v predmetnom prípade táto podmienka splnená nebola.

Selektívnosť

(254) DZ majú jasný selektívny charakter, pretože boli uzavreté iba s obmedzeným počtom spoločností. Už v čase ich podpisovania existovali v energetickom sektore spoločnosti, ktoré nevyužívali DZ.

(255) Odvolanie sa zainteresovaných strán na potrebu definovať príslušné trhy nie je správne. Konceptia selektívnosti zahŕňa opatrenia, ktoré predstavujú výhodu pre celý sektor, a to aj vtedy, ak predstavujú výhodu pre všetky spoločnosti daného sektora (čo však v predmetnom prípade neplatilo, pretože niektoré spoločnosti v rámci sektora nevyužívali DZ).

(256) V súvislosti so spomínaným rozsudkom vo veci *Van der Kooy* Komisia pripomína, že v tomto rozsudku Súdny dvor nespochybňoval selektívnosť opatrenia pomoci. Posúdenie, na ktoré sa vo svojich pripomienkach odvolávajú zainteresované strany, sa týka existencie výhody, ale neumožňuje zistiť, či Súdny dvor toto opatrenie považoval alebo by považoval za opatrenie, ktoré nespĺňa kritérium selektívnosti.

(257) V odpovedi na argumenty zainteresovaných strán, podľa ktorých by sa pri opatreniach, ktoré nie sú predmetom rozhodnutia štátu, malo kritérium selektívnosti nahradiť zásadou súkromného investora, Komisia poznamenáva, že zásada súkromného investora slúži na overenie existencie prvku výhody a nie selektívnosti.

Narušenie hospodárskej súťaže a ovplyvnenie obchodu

(258) Zainteresované strany uvádzajú, že Komisia mala preskúmať, či DZ v momente ich uzatvárania narušali hospodársku súťaž alebo ovplyvňovali obchod medzi členskými štátmi. Ako bolo uvedené, podľa názoru Komisie skutočnosť, či DZ v čase ich uzavretia predstavovali pomoc, nemá vplyv na výsledok tohto konania. Vzhľadom na pristúpenia k EÚ otvorilo Poľsko svoj trh v ranej fáze: prví odberatelia boli oprávnení zmeniť dodávateľa energií v roku 1999 a v tom istom roku bola otvorená aj poľská energetická burza. Dňa 1. mája 2004 sa Poľsko navyše stalo súčasťou liberalizovaného vnútorného trhu. Existencia dlhodobých

zmlúv so spoločnosťou PSE vo vlastníctve štátu, vrátane záruk tejto spoločnosti na nákup energie za ceny, ktoré pokrývajú náklady elektrárni a ziskové rozpätie, môže potenciálne narušovať hospodársku súťaž.

- (259) Opatrenia, ktorými sa uprednostňujú energetické spoločnosti v jednom členskom štáte, môžu znemožniť spoločnostiam z iného členského štátu, aby vyvážali elektrickú energiu do príslušného členského štátu, alebo podporovať vývoz elektrickej energie do iného členského štátu. Týka sa to najmä Poľska, ktoré leží v strede Európy a je spojené alebo má možnosti jednoduchého spojenia s jednotlivými súčasnými aj budúcimi členskými štátmi.
- (260) Trh s elektrickou energiou v Poľsku (poľská energetická burza) bol otvorený v roku 1999 a v tom istom roku sa spoločnosť PSE stala členom UCTE⁽⁶¹⁾.
- (261) V čase podpisovania DZ jednoznačne dochádzalo k obchodovaniu s elektrickou energiou medzi Poľskom a susednými štátmi. Prenosové kapacity prepojovacích sústav neboli veľké (podľa zainteresovaných strán približne 2 000 MW), ale využívali sa v plnej miere väčšinou na potreby vývozu.
- (262) V roku 2005 dosiahol vývoz elektrickej energie v Poľsku úroveň 14,3 TWh a dovoz 3,1 TWh, pri domácej spotrebe na úrovni 144,8 TWh⁽⁶²⁾. Väčšina obchodov prebehla pritom s Českou republikou, Nemeckom a Slovenskom (prepojovacie sústavy s Ukrajinou a Bieloruskom majú veľmi malé prenosové kapacity alebo nefungujú).
- (263) Z toho vyplýva, že DZ mohli potenciálne narušovať hospodársku súťaž aj pred prístupím Poľska k EÚ. Avšak kritérium ovplyvnenia obchodu medzi členskými štátmi môže byť podľa definície splnené až po prístupí. Keďže dátum prístúpenia k EÚ a dátum liberalizácie poľského energetického sektora pripadajú na rovnaký deň (1. máj 2004), Komisia dospela k záberu, že výhody plynuce z DZ mohli potenciálne narušovať hospodársku súťaž a ovplyvňovať obchod medzi členskými štátmi najneskôr v deň prístúpenia Poľska k EÚ a tento potenciál mali po celú dobu platnosti DZ.
- (264) Na základe toho Komisia zastáva názor, že DZ predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES.

⁽⁶¹⁾ Únia pre koordináciu prenosu elektrickej energie, združenie prevádzkovateľov prenosových sústav, ktorí spolupracujú v rámci siete v kontinentálnej Európe.

⁽⁶²⁾ Výročná správa spoločnosti PSE za rok 2005 je k dispozícii na stránke: http://www.pse-operator.pl/uploads/kontener/Annual_Report_2005.pdf.

7.1.3. DZ ako „nová pomoc“ na rozdiel od „existujúcej pomoci“. Neoprávnenosť pomoci

Uplatniteľnosť Zmluvy o prístupí na DZ uzavreté pred prístupím a uplatňované aj po prístupí

- (265) V súlade s prílohou IV kapitolou 3 Aktu o prístupí bola Komisia oprávnená preskúmať opatrenia (individuálna pomoc a schéma pomoci) zavedené pred dňom prístúpenia k EÚ a uplatňované aj po tomto dni, ktoré predstavujú štátnu pomoc.
- (266) Po prvé, keďže DZ boli podpísané v období rokov 1994 až 1998, čiže pred prístupím Poľska k EÚ, spĺňajú podmienku „zavedené pred dňom prístúpenia“. V tejto súvislosti Komisia poznamenáva, že toto rozhodnutie sa týka iba tých DZ, ktoré platili v deň prístúpenia Poľska k EÚ (1. mája 2004). Nezahŕňa žiadne DZ, ktoré boli pred týmto dátumom vypovedané.
- (267) Po druhé, DZ sa uplatňujú po prístupí. Ich platnosť končí v rokoch 2006 až 2027, čiže po prístupí. V deň prístúpenia nebola známa presná miera účasti štátu v súvislosti s uzavretím DZ.
- (268) V tejto súvislosti sa Komisia domnieva, že nasledujúce opatrenia sú uplatňované aj po prístupí a predstavujú novú pomoc⁽⁶³⁾:
- všetky schémy pomoci zavedené pred dňom prístúpenia, na základe ktorých možno po prístupí poskytnúť individuálnu pomoc bez potreby prijatia ďalších vykonávacích opatrení podnikom všeobecne a abstraktne definovaným v zákone;
 - pomoc, ktorá nie je spojená so žiadnym konkrétnym projektom a ktorá bola poskytnutá pred prístupím jednému alebo viacerým podnikom na neobmedzenú dobu a/alebo v neobmedzenej výške;
 - individuálna pomoc, v prípade ktorej nebola v deň poskytnutia pomoci známa presná miera finančnej účasti štátu.

„Presná miera hospodárskej účasti štátu“

- (269) DZ slúžili ako záruka návratnosti elektrárni. Nejde však o záruku v klasickej forme: DZ ustanovujú návratnosť investícií v budúcnosti a rentabilitu vďaka zaručenému nákupu energie za zaručenú (hoci premenlivú) cenu po zaručenú dobu bez ohľadu na podmienky trhu.

⁽⁶³⁾ Pozri napr. rozhodnutie Komisie z 28. januára 2004 vo veci štátnej pomoci CZ 15/03 – Česká republika „Česká spořitelna, a. s.“.

- (270) Maximálna miera finančnej účasti štátu v rámci DZ nebola pred pristúpením stanovená a pred týmto dátumom nebola s konečnou platnosťou a bezpodmienečne poskytnutá ani pomoc pre výrobcov v stanovenej výške.
- (271) Práve naopak, *hospodárska* účasť štátu v súvislosti s DZ závisí od ukazovateľov, ktorých vývoj nebol v deň pristúpenia známy. DZ okrem toho zaručovali výrobcov ochranu pred zmenami nákladov, ktoré sa nevzťahujú na transakcie ani udalosti pred pristúpením, ale na zmeny, ktoré môžu nastať v budúcnosti, t. j. zmeny, ktoré neboli v deň pristúpenia známe.
- (272) Konkrétne, nasledujúce fakty svedčia o tom, že miera účasti štátu v rámci DZ nebola v deň pristúpenia známa, a teda že účasť štátu trvala naďalej aj po pristúpení.
- (273) Po prvé, ceny energie, za ktoré výrobcovia predávajú spoločnosti PSE elektrickú energiu, neboli v jednotlivých DZ stanovené. Ceny sú výsledkom výpočtov podľa vzorca, ktorý obsahuje celý rad ukazovateľov, ktoré podliehajú nepredvídateľným výkyvom.
- (274) V týchto vzorcoch sa napríklad používajú také ukazovatele, ako indexy cien tovarov a služieb v Poľsku alebo v USA, ceny ropy alebo uhlia na svetových trhoch, priemerná mzda v Poľsku alebo výmenný kurz PLN a USD. Zmeny všetkých týchto ukazovateľov samozrejme nezávisia len od udalostí, ktoré nastali pred pristúpením. Výpočty cien, a niekedy aj samotné vzorce, podliehajú sústavným zmenám v dôsledku celého radu dodatkov pridávaných k DZ, v niektorých prípadoch aj každý rok alebo i častejšie.
- (275) Komisia sa na základe toho domnieva, že existencia vzorca na stanovenie ceny nie je dostatočným faktorom, ktorý by obmedzoval mieru *hospodárskej* účasti štátu. Už samotná skutočnosť, že vzorec tvorí množstvo variabilných ukazovateľov, neumožňuje dostatočne presne stanoviť potenciálnu mieru účasti štátu.
- (276) Navyše na rozdiel od klasickej záruky DZ zahŕňajú prevádzkové náklady príjemcov. Stanovujú nepretržitý nákup zaručeného množstva energie spoločnosťou PSE a trvalé pokrytie fixných alebo variabilných prevádzkových nákladov podľa cenových vzorcov, ktoré obsahujú.
- (277) Komisia berie do úvahy aj skutočnosť, že vzhľadom na veľký počet ukazovateľov zahrnutých v cenových vzorcoch nie je možné vylúčiť, že samotný príjemca pomoci môže ovplyvňovať konečnú cenu (prostredníctvom niektorých prvkov prevádzkových nákladov, ako napr. plátov zamestnancov a riadiacich pracovníkov).
- (278) Ako pomocný argument možno uviesť, že finančná účasť spoločnosti PSE, vyplývajúca z DZ, závisí vo veľkej miere aj od dopytu. Rovná sa rozdielu medzi kúpnu cenou podľa DZ a príjmami, aké môže PSE získať z predaja elektrickej energie koncovým odberateľom. Ceny, za ktoré PSE predá svoju elektrickú energiu koncovým odberateľom, nemožno predpovedať. Cenu elektrickej energie predávanej na monopolnom trhu určuje každý rok štát, avšak na voľnom trhu sa tieto ceny nepredvídateľne menia. Tento faktor zvyšuje ešte viac nepredvídateľnosť účasti štátu v rámci DZ. Môže sa dokonca stať, že stanovené minimálne množstvo elektrickej energie povinne odkúpenej podľa DZ, bude prevyšovať skutočnú potrebu spoločnosti PSE, a to najmä po dokončení liberalizácie energetického trhu v roku 2007. Nadbytok elektrickej energie môže viesť k ešte vyšším neznámym nákladom, ktoré ešte viac zvýšia nepredvídateľnosť účasti štátu v rámci DZ.
- (279) Preto platby spoločnosti PSE v prospech výrobcov po pristúpení nepredstavujú obvyklé prerozdelenie už priznaných čiastok z celkového balíka poskytnutého pred pristúpením. Od podpísania pôvodných zmlúv sa DZ navyše viackrát menili v dôsledku ďalších dodatkov.
- (280) Komisia poznamenáva, že – v príslušných prípadoch – sa pri posudzovaní zlučiteľnosti opatrení so spoločným trhom musí zohľadniť pomoc poskytnutá pred pristúpením členského štátu k EÚ a uplatnená po pristúpení.

DZ ako nová pomoc

(281) V súlade s uvedenými ustanoveniami Zmluvy o pristúpení sa všetky opatrenia zavedené pred dňom pristúpenia a uplatňované aj po tomto dni, ktoré predstavujú štátnu pomoc a nepatria do žiadnej z ďalej uvedených kategórií, považujú ku dňu pristúpenia za novú pomoc v zmysle článku 88 ods. 3 Zmluvy o ES.

(282) Tri kategórie existujúcej pomoci uvedené v Zmluve o pristúpení:

1. Opatrenia pomoci zavedené pred 10. decembrom 1994

V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že okrem DZ s výrobcom Turów S.A. ⁽⁶⁴⁾, boli DZ podpísané až po 10. decembri 1994, nepredstavujú preto existujúcu pomoc v zmysle čl. 88 ods. 1 Zmluvy o ES.

2. Opatrenia pomoci uvedené v zozname existujúcich opatrení pomoci, ktorý tvorí dodatok k Zmluve o pristúpení

⁽⁶⁴⁾ S ktorým bola DZ podpísaná 26. augusta 1994, ako uviedla spoločnosť BOT vo svojich pripomienkach predložených v súvislosti s konaním.

V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že Komisii nebola oznámená ani schéma zahŕňajúca DZ, ani žiadna jednotlivá DZ za účelom ich zahrnutia do zoznamu existujúcich opatrení pomoci priloženého k Zmluve o prístupí a neuvádzajú sa ani v dodatku k prílohe IV k Zmluve o prístupí, uvedenom v bode 1 písm. b) kapitole 3 prílohy IV, ktorý obsahuje zoznam existujúcich opatrení pomoci. Z tohto dôvodu nepredstavujú existujúcu pomoc v zmysle článku 88 ods. 1 Zmluvy o ES.

3. Opatrenia pomoci, ktoré boli pred dňom prístupia preskúmané poľským orgánom pre kontrolu štátnej pomoci a uznané za zlučiteľné s *acquis* a voči ktorým Komisia nevzniesla žiadnu námietku z dôvodu vážnych pochybností o súlade opatrenia so spoločným trhom podľa postupu ustanoveného v Zmluve o prístupí, tzv. „dočasný postup“ (pozri bod 2, kapitola 3 príloha IV k Aktu o prístupí)

V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že keďže Komisii nebola oznámená žiadna DZ v rámci tzv. dočasného postupu, DZ nepredstavujú existujúcu pomoc v zmysle článku 88 ods. 1 Zmluvy o ES.

(283) Vzhľadom na skutočnosť, že jednotlivé DZ nepatria do žiadnej kategórie existujúcej pomoci stanovenej v Zmluve o prístupí, ku dňu prístupia predstavujú novú pomoc.

(284) Komisia poznamenáva, že takáto klasifikácia DZ je aj v súlade s poslednou vetou článku 1 písm. b) bodu v) nariadenia Rady (ES) č. 659/1999. V tomto článku sa stanovuje, že pokiaľ sa opatrenia stanú pomocou po liberalizácii činnosti podľa práva spoločenstva (v tomto prípade liberalizácie energetického trhu podľa smernice 96/92/ES, ktorá v Poľsku nadobudla platnosť dňom jeho prístupia k EÚ), tieto opatrenia sa nebudú považovať za existujúcu pomoc po dátume stanovenom pre liberalizáciu, čo znamená, že sa považujú za novú pomoc.

(285) V súvislosti s pripomienkami zainteresovaných strán uvedených v odôvodnení 71, Komisia pripomína, že z dôvodov uvedených v odôvodnení 31 považuje DZ za schému pomoci. Zohľadňuje aj skutočnosť, že spoločným menovateľom všetkých DZ je rozhodnutie štátu ponúknuť investorom dlhodobé zmluvy o predaji kapacít a elektrickej energie, zaručujúce návratnosť po dobu platnosti zmlúv.

(286) Zainteresované strany argumentujú, že DZ v dobe ich uzatvorenia nepredstavovali štátnu pomoc, a preto sa nemôžu považovať za novú pomoc. Odvolávajú sa na rozsudok vo veci *Alzetta Mauro*⁽⁶⁵⁾, pričom tvrdia, že pomoc poskytnutá na trhu, ktorý bol pred liberalizáciou uzavretý pre hospodársku súťaž, sa musí odo dňa liberalizácie považovať za existujúcu pomoc. Bez ohľadu

na uvedené sa článok 1 písm. b) bod v) nariadenia (ES) č. 659/1999 týka schém pomoci, ako aj individuálnych opatrení pomoci.

(287) Komisia uvedený argument zamietla. Bolo dokázané, že v deň prístupia Poľska k EÚ boli splnené všetky kritériá existencie štátnej pomoci. Konkrétne sa dokázalo, že Poľsko v tom období už obchodovalo s energiou so susednými štátmi a že od roku 1999 fungovala poľská energetická burza. V každom prípade neexistovali žiadne pochybnosti, že dňom prístupia sa Poľsko okamžite pripojí k sektoru otvorenému pre hospodársku súťaž. Cieľom ustanovení Zmluvy o prístupí, týkajúcich sa štátnej pomoci, bolo podľa Komisie zabezpečiť posúdenie opatrení, ktoré by mohli k dňu prístupia narušiť hospodársku súťaž medzi členskými štátmi. Na rozdiel od prístupových zmlúv spred 1. mája 2004, sa Zmluva o prístupí, podpísaná Poľskom a deviatimi ďalšími štátmi, snaží o obmedzenie opatrení považovaných za existujúcu pomoc na tri uvedené konkrétne prípady. Rozsudok vo veci *Alzetta Mauro* sa netýka opatrenia spadajúceho do oblasti pôsobnosti Zmluvy o prístupí, a preto ho v tejto súvislosti nemožno uplatniť na posudzované DZ. Komisia napokon uvádza, že rozsudok vo veci *Alzetta Mauro* sa týka skutočnej situácie uvedenej v rozhodnutí Komisie, ktoré pochádza z doby pred dňom nadobudnutia účinnosti nariadenia (ES) č. 659/1999.

(288) Vzhľadom na uvedené a na základe ustanovení Zmluvy o prístupí Komisia považuje DZ za novú pomoc.

Neoprávnene poskytnutá pomoc

(289) Vzhľadom na skutočnosť, že DZ neboli Komisii oznámené v súlade s procesnoprávnymi pravidlami v oblasti štátnej pomoci, Komisia ich považuje za neoprávnene poskytnutú pomoc.

7.1.4. Príslušné ustanovenia Zmluvy

(290) Zainteresované strany argumentujú, že Komisia mala analyzovať DZ v kontexte dočasného mechanizmu ustanoveného v Zmluve o prístupí v spojitosti so štátnou pomocou č. PL 1/03⁽⁶⁶⁾.

(291) Komisia s týmto tvrdením nesúhlasí.

(292) V rámci dočasného mechanizmu ustanoveného v Zmluve o prístupí sa právomoci Komisie obmedzili na potvrdenie rozhodnutia úradov pre ochranu hospodárskej súťaže v prístupujúcich krajinách týkajúceho sa opatrení, ktoré boli zavedené a ktoré sa po prístupí naďalej uplatňujú, alebo na vznesenie námietok voči tomuto rozhodnutiu. Vec

⁽⁶⁵⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 16.

⁽⁶⁶⁾ PL 1/03 – uviaznuté náklady – Poľsko, pozri poznámku pod čiarou č. 36.

PL 1/03 sa týkala rozhodnutia poľského úradu pre ochranu hospodárskej súťaže o návrhu zákona o kompenzáciách štátu za vypovedanie DZ. Netýkala sa pomoci poskytovanej v rámci samotných DZ, poľské orgány neoznámili DZ v rámci dočasného postupu a rozhodnutie úradu UOKIK (úrad pre ochranu hospodárskej súťaže a spotrebiteľov) nezahŕňalo individuálne DZ. Komisia nedisponovala právomocami, ktoré by jej umožňovali samostatne rozhodnúť o rozšírení rozsahu pôsobnosti danej veci na základe dočasného postupu.

(293) Aj keby Komisia mohla samostatne rozšíriť rozsah pôsobnosti podobných prípadov, v predmetnom prípade by to nebolo možné, pretože zákon posudzovaný v rámci dočasného postupu ustanovoval povinnosť vypovedať všetky DZ pred prístupím Poľska k EÚ. Keďže predmetom posúdenia Komisie mohli byť iba otázky týkajúce sa štátnej pomoci uplatňovanej naďalej po prístupí, Komisia nemohla DZ zahrnúť do svojej analýzy.

(294) Pokiaľ ide o iné bilaterálne zmluvy alebo Energetickú chartu, Komisia poznamenáva, že nebránia vypovedaniu takýchto zmlúv, ale odporúčajú primeranú kompenzáciu, ktorá DZ nezabavuje charakteru štátnej pomoci. Cieľom týchto zmlúv je zabezpečiť rovnováhu medzi cieľmi liberalizácie a záväzkom udržania investície. Pokiaľ ide o pripomienky zainteresovaných strán v súvislosti so zbavením práv, Komisia sa domnieva, že keby DZ predstavovali neoprávnene poskytnutú pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom, boli by nelegálne. Ich vypovedanie preto nemožno považovať za zbavenie práv. Ak by sa považovali za zbavenie práv, Komisia zastáva názor, že je možné poskytnúť kompenzáciu a podmienky stanovené v metodike pre uviaznutých nákladov zaručujú, že pôjde o primeranú kompenzáciu.

7.1.5. Posúdenie zlučiteľnosti

(295) V článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES sa ustanovuje všeobecný zákaz poskytovania štátnej pomoci na území Spoločenstva.

(296) V článku 87 ods. 2 a 3 Zmluvy o ES sa ustanovujú výnimky zo všeobecnej zásady, že takáto pomoc je nezlučiteľná so spoločným trhom, ako je stanovené v článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES.

(297) Výnimky stanovené v článku 87 ods. 2 Zmluvy o ES sa neuplatňujú na predmetný prípad, pretože dané opatrenie nie je sociálnej povahy ani nebolo poskytnuté jednotlivým spotrebiteľom, jeho cieľom nie je náhrada škody spôsobenej prírodnými katastrofami ani mimoriadnymi udalosťami, ani sa neposkytuje hospodárstvu určitých oblastí Spolkovej republiky Nemecko, v dôsledku rozdelenia tohto štátu.

(298) Ďalšie výnimky sú stanovené v článku 87 ods. 3 Zmluvy o ES.

(299) V článku 87 ods. 3 písm. a) sa uvádza, že za zlučiteľnú so spoločným trhom možno považovať „pomoc na podporu hospodárskeho rozvoja oblastí s mimoriadne nízkou životnou úrovňou alebo s mimoriadne vysokou nezamestnanosťou“. Za takúto oblasť možno považovať väčšinu, ak nie celé územie Poľska.

(300) Komisia prijala usmernenia na posúdenie takejto pomoci. V čase prístupu Poľska k EÚ boli v platnosti Usmernenia o národnej regionálnej pomoci⁽⁶⁷⁾ (ďalej označované ako „regionálne usmernenia“). Tieto usmernenia upravovali aj posudzovanie regionálnej pomoci v zmysle článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES.

(301) V súlade s regionálnymi usmerneniami mohla byť povolená len štátna pomoc na pokrytie investičných nákladov. Prevádzková pomoc bola v princípe zakázaná (bod 4.15 regionálnych usmernení), avšak mohla byť výnimočne povolená pre špecifické regióny pod podmienkou, že bola časovo obmedzená a postupne znižovaná⁽⁶⁸⁾.

(302) Pomoc sa nemôže považovať za investičnú pomoc. Investičná pomoc bola definovaná na základe zoznamu možných oprávnených nákladov, definovaných v bode 4.5 a 3.6. regionálnych usmernení. Platby vykonané na základe DZ evidentne pokrývajú aj iné náklady. Najevidentnejším prípadom je záruka pokrytia nákladov na palivo potrebné na činnosť elektrárne. V DZ sa ustanovuje aj pokrytie nákladov na zamestnancov. Tieto náklady samozrejme nemožno zahrnúť do zoznamu nákladov oprávnených na investičnú pomoc. Naopak, zodpovedajú bežným výdavkom prevádzkovateľa, a preto sa musia zahrnúť do prevádzkových nákladov definovaných v bode 4.14 regionálnych usmernení.

(303) Pre pomoc poskytovanú na základe DZ nebol stanovený žiaden primeraný časový rámec. DZ boli uzatvorené na veľmi dlhú dobu, ktorá zodpovedá približne očakávanej životnosti bežnej elektrárne. DZ okrem toho neobsahujú žiadne ustanovenia týkajúce sa postupného znižovania výšky pomoci. Zaručené množstvá odkupovanej energie sa neznižujú, ceny sú naopak indexované, čo obvykle znamená, že rastú a neznižujú sa. Bez ohľadu na čas sa neznižuje ani záruka zisku ani jej rozsah.

⁽⁶⁷⁾ Ú. v. ES C 74, 10.3.1998, s. 9.

⁽⁶⁸⁾ V bode 4.16 regionálnych usmernení sa ustanovuje výnimka z tohto pravidla, avšak len pre najvzdialenejšie regióny a regióny s nízkym počtom obyvateľov, čím sa vylučujú regióny, v ktorých sa nachádzajú výrobcovia využívajúci DZ.

- (304) Vzhľadom na uvedené Komisia dospela k záveru, pomoc nie je oprávnená na výnimku stanovenú v článku 87 ods. 3 písm. a) Zmluvy o ES.
- (305) V článku 87 ods. 3 písm. b) Zmluvy o ES sa stanovuje, že za zlučiteľnú so spoločným trhom možno považovať „pomoc na podporu vykonávania dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu alebo na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu“.
- (306) Komisia upozorňuje na skutočnosť, že cieľom predmetnej pomoci nie je podporiť vykonávanie dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu.
- (307) Podľa Komisie nič nepoukazuje ani na skutočnosť, že by bola zameraná na nápravu vážnej poruchy v poľskom hospodárstve. Komisia uznáva, že elektrická energia je produkt dôležitý pre hospodárstvo každého členského štátu a že v 90. rokoch existovala potreba modernizácie tohto sektora v Poľsku.
- (308) Podľa názoru Komisie sa však pojem „vážna porucha fungovania v hospodárstve členského štátu“ vzťahuje na prípady omnoho závažnejšej povahy. Obvyklé odvolanie sa na možné dôsledky pre hospodárstvo členského štátu, ako v prípade zainteresovaných strán, nepostačuje na to, aby bolo možné potvrdiť, že pri danom opatrení možno uplatniť vyššie uvedené ustanovenia Zmluvy. Na tento účel by bol potrebný konkrétnejší opis a analýza pravdepodobnosti vzniku týchto porúch, ako aj miery ich dôsledkov.
- (309) Komisia napokon uvádza, že v podobných situáciách je potrebné rýchlejšie postupovanie, ktoré sa nedá spojiť s dlhým cyklom postupu obstarávania a rokovaní o DZ.
- (310) Vzhľadom na uvedené Komisia dospela k záveru, že pri pomoci nemožno uplatniť výnimku uvedenú článku 87 ods. 3 písm. b) Zmluvy o ES.
- (311) V článku 87 ods. 3 písm. d) Zmluvy o ES je stanovené, že za zlučiteľnú so spoločným trhom možno považovať pomoc určenú na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva, ak takáto pomoc neovplyvňuje podmienky obchodovania a hospodárskej súťaže v Spoločenstve v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom. Toto ustanovenie sa zjavne na DZ nevzťahuje.
- (312) V článku 87 ods. 3 písm. c) sa povoľuje štátna pomoc určená na uľahčenie rozvoja určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto pomoc nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom. Komisia vypracovala celý rad usmernení a oznámení, ktoré objasňujú uplatňovanie výnimky stanovenej v tomto článku.
- (313) Zainteresované strany uvideli uplatnenie regionálnych usmernení a usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia („usmernení o ochrane životného prostredia“).
- (314) V odôvodneniach 300 až 304 sú opísané dôvody, prečo sa pomoc nemôže považovať za zlučiteľnú so spoločným trhom pri uplatnení regionálnych usmernení ⁽⁶⁹⁾.
- (315) V spojitosti s usmerneniami o ochrane životného prostredia Komisia upozorňuje, že podobne ako v prípade regionálnych usmernení, aj tieto usmernenia umožňujú predovšetkým investičnú pomoc. Prevádzková pomoc je obmedzená na špecifické ciele. Prvým z nich je pomoc pre odpadové hospodárstvo a energetické úspory (bod E.3.1), ktorá sa môže poskytovať maximálne po dobu 5 rokov. Druhým je pomoc vo forme zníženia alebo oslobodenia od dane (bod E.3.2). Tretím je pomoc na obnoviteľné zdroje energií (bod E.3.3). V predmetnej veci sa samozrejme nedá uplatniť žiaden z týchto prípadov.
- (316) Štvrtý a posledný druh prevádzkovej pomoci, ktorú možno schváliť, je pomoc na kombinovanú výrobu elektrickej energie a tepla (bod E.3.4). Niektorí z predmetných výrobcov vyrábali teplo aj energiu. Avšak ani poľské orgány ani žiaden výrobca nepreukázali, že ich podniky v plnej miere spĺňajú kritériá efektívnosti stanovené v usmerneniach o ochrane životného prostredia. Poľsko navyše predložilo Komisii údaje, z ktorých vyplýva, že iba obmedzenú časť posudzovanej produkcie možno považovať za zlučiteľnú s uvedenými kritériami efektívnosti. Podľa názoru Komisie to znamená, že pomoc, ktorá zahŕňa celú výrobu predmetných podnikov, nemožno na základe spomínaných ustanovení schváliť.
- (317) Jediný z dokumentov uvedených v odôvodnení 312, ktorý by sa dal uplatniť v predmetnej veci, je metodika pre uviaznuté náklady. Metodika pre uviaznuté náklady sa týka pomoci poskytnutej subjektom prítomným na trhu, ktoré postavili elektrárne v čase pred liberalizáciou elektroenergetického sektora a ktoré by mohli mať ťažkosti s ich prevádzkovaním na liberalizovanom trhu.
- (318) V rozhodnutí o začatí konania Komisia poukázala na celý rad okolností, ktoré spochybňujú možnosť schváliť DZ na základe metodiky pre uviaznuté náklady.
- (319) Jedna z nich sa týkala toho, že v metodike pre uviaznuté náklady sa predpokladá, že Komisia mimoriadne obozretne pristupuje k pomoci, ktorej cieľom je zabezpečiť všetky alebo časť príjmov získavaných v období pred nadobudnutím účinnosti smernice 96/26/ES bez dôkladného zohľadnenia oprávnených uviaznutých nákladov, ktoré môžu vzniknúť zo zavedenia hospodárskej súťaže ⁽⁷⁰⁾.

⁽⁶⁹⁾ Regionálne usmernenia vychádzajú z článku 87 ods. 3 písm. a), ako aj z článku 87 ods. 3 písm. c). Pre oba články stanovujú rovnaký typ posudzovania. Rozdiel v uplatňovaní týchto dvoch článkov spočíva v oblastiach uplatnenia a v prípustnej intenzite pomoci.

⁽⁷⁰⁾ Bod 4.8 metodiky pre uviaznuté náklady.

(320) Cieľom DZ pritom bolo zabezpečiť väčšinu príjmov z obdobia pred nadobudnutím účinnosti smernice 96/26/ES, ktoré získavali výrobcovia a podniky. To sa navyše týkalo podnikov, ktoré mali veľmi významný podiel na trhu, a veľmi dlhého obdobia, ktoré značne prekračovali dobu potrebnú na racionálne prispôbenie sa trhovým pravidlám.

(321) Vzhľadom na uvedené Komisia dospela k záveru, že DZ sú v rozpore s kritériami uvedenými v metodike pre uviaznuté náklady. Spochybňujú základné východiská tejto metodiky, ktorá mala umožniť postupné, ale skutočné prispôbenie sa trhovým pravidlám.

(322) Zainteresované strany tvrdili, že DZ by sa mohli schváliť priamo na základe článku 87 ods. 3 Zmluvy o ES. Uvádžali, že DZ uľahčovali rozvoj poľského energetického sektora pritiahnutím zahraničných investícií do moderných podnikov na výrobu elektrickej energie, ktoré nepoškodzovali životné prostredie. DZ mali teda slúžiť na „uľahčenie rozvoja niektorých hospodárskych činností“.

(323) Komisia upozorňuje, že oba uvedené politické ciele, t. j. pritiahnutie investícií a podpora výstavby podnikov nepoškodzujúcich životné prostredie, sú presne tie isté politické ciele, ktoré sú predmetom regionálnych usmernení a usmernení o ochrane životného prostredia. Komisia už DZ analyzovala na základe oboch usmernení a dospela k záveru, že nie sú zlučiteľné s týmito pravidlami. Komisia sa domnieva, že tým sa vyčerpáva možnosť uplatniť článok 87 ods. 3 písm. c) na účely schválenia DZ.

(324) Na základe uvedených skutočností Komisia dospela k záveru, že DZ nie sú zlučiteľné so spoločným trhom.

7.1.6. Osobitný prípad elektrárne Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o.

(325) DZ s elektrárnou Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o. bola vypovedaná spoločnosťou PSE dňa 17. mája 2006 ⁽⁷¹⁾, t. j. skôr, než sa výstavba elektrárne dostala do pokročilej fázy. Keďže elektrárne vtedy nevyvíjala žiadnu činnosť, spoločnosť nemala možnosť čerpať výhody plynu z DZ. Nevyužívala preto štátnu pomoc.

(326) V tejto súvislosti sa Komisia domnieva, že DZ neposkytla elektrárni Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o. žiadnu pomoc.

⁽⁷¹⁾ List poľských orgánov zo 6. júna 2007.

7.2. Posúdenie zákona

(327) Komisia posúdila štyri kumulatívne kritériá existencie štátnej pomoci v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES.

Štátne prostriedky a možnosť ich pripísania štátu

(328) Komisia posúdila otázku pôvodu prostriedkov, z ktorých budú prebiehať platby stanovené v zákone. Komisia zistila, že budú pochádzať z parafiskálneho poplatku ustanoveného v tom istom zákone.

(329) Zákon tento poplatok uvažuje na všetkých odberateľov (článok 8 zákona) a jeho výška závisí od kapacity a charakteristiky pripojenia do siete (článok 10 a 11 zákona). Výšku poplatku stanovuje úrad URE (článok 12 zákona). Príjmy z poplatkov vybraných dodávateľmi sa poukazujú na bankový účet spoločnosti Zarządca Rozliczeń S.A. Ide o účelovú spoločnosť, ktorá je pod plnou kontrolou a plnom vlastníctve štátu a ktorá bola zriadená na základe kapitoly 7 zákona. Spoločnosť Zarządca Rozliczeń S.A. tieto prostriedky používa na platby poukazované výrobcovi, ktorí sú podľa zákona príjemcami, v súlade s ustanoveniami kapitoly 4 zákona, a to pod administratívnym dohľadom úradu URE.

(330) Komisia posúdila vlastnosti tohto poplatku na základe svojej rozhodovacej praxe ⁽⁷²⁾ a judikatúry Súdneho dvora z tejto oblasti ⁽⁷³⁾. Komisia predložila tieto pripomienky.

(331) Po prvé, poplatok je povinné plnenie, ktoré štát uvalil na všetkých odberateľov.

(332) Po druhé, príjmy z poplatku sa prevádzajú na účet patriaci štátnej spoločnosti Zarządca Rozliczeń S.A. Ide o spoločnosť v plnom vlastníctve štátu. Spomedzi 7 členov dozornej rady spoločnosti Zarządca Rozliczeń S.A. štyroch, vrátane jej predsedu, menujú ministri, dvoch predsedovia orgánov verejnej správy (URE a Úrad pre ochranu hospodárskej súťaže a spotrebiteľov), a jedného volí valné zhromaždenie akcionárov, to znamená štátnej spoločnosti PSE Operator S.A. Komisia dospela k záveru, že spoločnosť Zarządca Rozliczeń S.A. je spoločnosť, ktorá je pod plnou kontrolou štátu. O tom svedčí aj skutočnosť, že spoločnosť Zarządca Rozliczeń S.A. pôsobí pod kontrolou úradu URE, ktorý je tiež štátnou agentúrou. Príjmy z poplatkov spravuje teda orgán, ktorý je v plnej miere kontrolovaný štátom.

⁽⁷²⁾ Napríklad vec N 161/04 – Portugalsko (Ú. v. EÚ C 250, 8.10.2005, s. 9).

⁽⁷³⁾ Napríklad rozsudok z 2. júla 1974 vo veci C-173/73 – Taliansko/Komisia a rozsudok z 22. marca 1997 vo veci C-78/79, Steinike/Nemecko.

(333) Po tretie, spoločnosť Zarządca Rozliczeń S.A. využíva získané prostriedky na platby poukazované v prospech niektorých výrobcov v súlade s ustanoveniami, ktoré štát prijal v zákone. V súlade so zákonom spoločnosť Zarządca Rozliczeń S.A. vypláca výrobcovi prostriedky na pokrytie uviaznutých nákladov vo forme zálohy na tieto náklady za daný rok a vo forme ročných korekcií.

(334) Na základe uvedených troch pripomienok Komisia dospela k záveru, že príjmy z poplatku predstavujú štátne prostriedky.

Hospodárska výhoda

(335) V zákone sa stanovuje uskutočnenie platieb pre elektrárne, ktoré sa rozhodnú uplatňovať mechanizmus ustanovený v zákone. Elektrárne výmenou za tieto platby vypovedajú svoje zmluvy uzavreté so spoločnosťou PSE.

(336) Platby na základe zákona umožnia oprávneným elektrárňam zmierniť bremeno vzniknutých nákladov. Vzorec na výpočet týchto platieb počíta najmä s tým, že štát pokryje straty vyplývajúce z určitých druhov nákladov spolu s nákladmi na amortizáciu a palivo, ak sa ukáže, že príjmy získané na trhu nepostačujú na ich pokrytie, a to za istých podmienok, ktorých splnenie je v bežnej ekonomickej situácii veľmi pravdepodobné. To znamená, že podľa týchto podmienok platby uskutočňované štátom pokryjú náklady, ktoré by v bežných trhových podmienkach museli zvyčajne hradiť výrobcovia. Tieto platby preto predstavujú hospodársku výhodu.

(337) Zainteresované strany argumentujú, že platby takúto výhodu nepredstavujú, pretože majú byť len primeranou kompenzáciou za vypovedanie DZ. Táto argumentácia vychádza z predpokladu, že DZ ako také nepredstavujú hospodársku výhodu, čo však, na základe objasnenia v bode 7.1.1, nezodpovedá skutočnosti.

Selektívnosť

(338) Keďže príjemcami zákona sú rovnaké elektrárne, ktoré sú príjemcami DZ, uplatňuje sa rovnaká argumentácia ako v odôvodneniach 254 až 257.

Narušenie hospodárskej súťaže a ovplyvňovanie obchodu

(339) Zákon zabezpečuje výhody mnohým spoločnostiam pôsobiacim na trhu výroby energie. Tento trh je v EÚ liberalizovaný. Opatrenia, ktorými sa uprednostňujú energetické spoločnosti v jednom členskom štáte, môžu znemožniť spoločnostiam z iného členského štátu, aby vyvážali elektrickú energiu do príslušného členského štátu,

alebo môžu podporovať vývoz elektrickej energie do iného členského štátu. To sa týka najmä Poľska, ktoré leží v strede Európy a je spojené alebo má možnosti jednoduchého spojenia s niekoľkými členskými štátmi.

(340) Konkurenčná výhoda plyniaca zo zákona môže narušiť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi.

(341) Vzhľadom na uvedené dospela Komisia k záveru, že systém kompenzácií stanovený v zákone predstavuje štátnu pomoc.

7.2.1. Poskytnutie pomoci v súlade so zákonom

(342) Zákon nadobudol platnosť 4. augusta 2007. V tejto súvislosti sa Komisia domnieva, že podľa článku 6 ods. 1 zákona výrobca, ktorý sa rozhodne využiť schému, dostane prostriedky na pokrytie uviaznutých nákladov až po uzavretí zmluvy o vypovedaní. Navyše na základe článku 22 ods. 4 zákona bude oprávneným výrobcovi vyplatená prvá splátka zálohy na uviaznuté náklady do 5. dňa mesiaca nasledujúceho po uplynutí 120 dní odo dňa, kedy nastalo predčasné vypovedanie dlhodobých zmlúv na základe zmlúv o rozviazaní. V súvislosti s uvedeným sa dátum nadobudnutia platnosti zákona nedá považovať za dátum poskytnutia pomoci výrobcovi, t. j. za dátum, ku ktorému príjemca získal právne záväzný nárok na pomoc. Komisia sa preto nedomnieva, že nadobudnutie platnosti zákona pred prijatím tohto rozhodnutia predstavuje porušenie povinnosti uvedenej v článku 88 ods. 3 Zmluvy o ES.

7.2.2. Posúdenie zlučiteľnosti

(343) V článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES sa ustanovuje všeobecný zákaz poskytovania štátnej pomoci na území Spoločenstva.

(344) V článku 87 ods. 3 písm. c) sa povoľuje štátna pomoc určená na uľahčenie rozvoja určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom. Komisia vypracovala celý rad usmernení a oznámení, ktoré objasňujú uplatňovanie výnimky stanovenej v tomto článku..

(345) Cieľom metodiky pre uviaznuté náklady je posúdiť pomoc poskytnutú subjektom prítomným v elektroenergetickom sektore vzhľadom na skutočnosť, že niektoré rozhodnutia prijaté týmito subjektmi pred liberalizáciou stratili po liberalizácii hospodársky význam.

(346) V prvom odseku časti 3 metodiky pre uviaznuté náklady sa uvádza, že uviaznuté náklady „v praxi môžu mať rôzne

- formy: dlhodobé kúpne zmluvy, investície s implicitnou alebo explicitnou zárukou predaja, investície mimo rámca normálnej činnosti atď.". V predmetnom prípade je pomoc určená na investície do modernizácie alebo rozšírenia elektrární, kde DZ plní úlohu explicitnej záruky predaja. Uvedená metodika sa vzťahuje aj na dôsledky dlhodobých zmlúv o nákupe plynu, ktoré uzavreli výrobcovia používajúci plyn. Na základe toho sa Komisia domnieva, že pomoc spadá do oblasti pôsobnosti metodiky pre uviaznuté náklady. Komisia pomoc posúdila podľa tejto metodiky.
- (347) Metodika pre uviaznuté náklady stanovuje dvojfázové posudzovanie pomoci určenej na kompenzáciu uviaznutých nákladov. Prvá fáza, uvedená v časti 3 metodiky, sa týka definície oprávnených nákladov, s čím súvisí najmä výpočet maximálnej výšky kompenzácie, ktorá sa môže poskytnúť. Druhá fáza, uvedená v časti 4 metodiky, sa týka mechanizmu výpočtu skutočnej kompenzácie, ktorá sa má vyplatiť za uviaznuté náklady vzhľadom na skutočný vývoj hospodárskej súťaže na trhu.
- (348) Komisia najprv preskúmala, či pomoc spĺňa podmienky uvedené v bodoch 3.1–3.12 metodiky pre uviaznuté náklady.
- (349) V súlade s bodom 3.1 metodiky pre uviaznuté náklady sa pri vyplatení maximálnej kompenzácie zohľadňujú iba také investície, ktoré boli dokončené pred nadobudnutím účinnosti smernice 96/92/ES v Poľsku, čiže pred dátumom pristúpenia Poľska k EÚ, ako aj objem plynu objednaného pred týmto dňom na základe zásady „ber alebo plať“. Vo výnimočných prípadoch sa do úvahy brali aj investície podniknuté pred dátumom pristúpenia Poľska k EÚ, ktoré neboli v čase pristúpenia dokončené, avšak iba v rozsahu, v akom Poľsko dokázalo Komisii preukázať, že dokončenie týchto investícií a príjmy z nich plynúce by viedli k väčšiemu zníženiu uviaznutých nákladov ako zastavenie prác.
- (350) V súlade s bodom 3.2 metodiky pre uviaznuté náklady sú existencia a platnosť záruk poskytnutých výrobcom nepochybné, pretože v DZ sa na ne priamo poukazuje.
- (351) Podľa bodu 3.3 metodiky pre uviaznuté náklady sú uvedené investície veľmi významné a môžu spôsobiť veľmi veľké straty. To sa týka aj dlhodobých zmlúv typu „ber alebo plať“. Komisia sa domnieva, že ak by sa tieto straty nejakým spôsobom nekompenzovali, mohli by vzhľadom na svoj rozmer ohroziť ďalšie fungovanie predmetných spoločností. O tom svedčí aj reakcia inštitúcií financujúcich tieto investície, ktoré Komisii uviedli, že neexistenciu primeranej kompenzácie možno považovať za porušenie zmlúv o financovaní, a to vzhľadom na vysoké riziko finančného úpadku daného podniku.
- (352) Komisia zohľadňuje aj skutočnosť, že vplyv uviaznutých nákladov sa hodnotí na úrovni konsolidovaných skupín. Umožňuje to náležite zohľadniť všetky dôsledky liberalizácie pre skupinu, a to pozitívne ako a negatívne. Tento mechanizmus vedie k vylúčeniu nových investícií, pokiaľ evidentne nemajú povahu náhradných investícií. Komisia sa navyše domnieva, že nové investície v sektore majú zásadný význam pre dobré fungovanie trhu a nemožno ich vzhľadom na kompenzácie za uviaznuté náklady pozastaviť.
- (353) Podľa bodu 3.4 metodiky pre uviaznuté náklady sú sumy vynaložené príjemcami na uskutočnené investície neodvolateľné. Neexistuje žiadna iná možnosť zaistenia návratnosti investičných nákladov do elektrárne než jej prevádzkovanie alebo predaj za cenu, ktorá nesmie byť vyššia než príjmy, aké daná elektrárňa môže dosiahnuť predajom svojej elektrickej energie na trhu. Taktiež nie je možné, aby výrobcovia jednostranne zrušili zmluvu typu „ber alebo plať“.
- (354) Podľa bodu 3.5 metodiky, uviaznuté náklady spojené s investíciami do elektrárne nie sú viazané na dvojstranné zmluvy. Preto overenie, či tieto náklady vyplývajú zo záruky záväznej pre dve spoločnosti patriace do jednej skupiny, nie je relevantné. Uviaznuté náklady spojené so zmluvami typu „ber alebo plať“ nezaväzujú spoločnosti patriace do jednej a tej istej skupiny.
- (355) V súlade s bodom 3.6 metodiky pre uviaznuté náklady poľské orgány predložili Komisii zoznam nákladov, ktoré majú byť pokryté prostredníctvom kompenzácií v situácii, keď príjmy elektrárne nebudú postačovať na ich pokrytie. Po analýze týchto kategórií nákladov Komisia dospela k záveru, že kompenzácie neprekročia sumy nevyhnutné na pokrytie nedostatočnej návratnosti investície po dobu využívania nových aktív, v prípade potreby aj s primeraným ziskovým rozpätím. Pri výpočte maximálnej výšky kompenzácie sa prijalo mnoho ekonomických predpokladov, najmä základná trhová cena zodpovedajúca cene, ktorú by bol ochotný ponúknuť subjekt vchádzajúci na poľský trh. Pri tom sa prijala hypotéza, že tento subjekt by ako základný zdroj energie využíval uhlie. Komisia overila zhodu tohto predpokladu týkajúceho sa zdroja energie so súčasnými tendenciami nových investícií v danom sektore v Poľsku a zároveň overila, či má Poľsko postačujúce zásoby uhlia na to, aby sa tento trend mohol udržať aj v budúcnosti. Ak skutočná trhová cena bude nižšia než predpokladaná základná trhová cena, pri výpočte kompenzácie sa zohľadní základná trhová cena. Komisia sa

domnieva, že tento spôsob výpočtu kompenzácií za uviaznuté náklady, ktorý je identický so spôsobom používaným v ustálenej praxi⁽⁷⁴⁾, zohľadňuje ekonomické náklady, ktoré sa rovnajú skutočne investovaným nákladom. Kompenzácie za zmluvy typu „ber alebo plať“ sa vypočítali so zohľadnením výšky skutočne zazmluvnených objemov a najlepších odhadov, pokiaľ ide o zmeny cien v zmluvách.

(356) Podľa bodu 3.7 metodiky pre uviaznuté náklady sú v metóde výpočtu kompenzácií zohľadnené príjmy vytvorené predmetnými aktívami. Maximálna výška kompenzácie je suma po odpočítaní príjmov vytvorených v minulosti aktívami, ktoré sú k dispozícii na pokrytie investičných nákladov, ako aj peňažných tokov elektrárne od roku 2007 do dňa uplynutia platnosti DZ, ktoré budú k dispozícii na pokrytie investičných nákladov. Všetky tieto príjmy sa zohľadňujú odo dňa uzatvorenia DZ a celá štátna pomoc poskytnutá od 1. mája 2004 je nevyhnutne zahrnutá v odpočítaných čiastkach.

(357) Podľa bodu 3.8 metodiky pre uviaznuté náklady sa hodnota pomoci poskytnutej v minulosti na dané aktíva, a to najmä investičná pomoc, odpočítala od maximálnych kompenzácií.

(358) Podľa bodu 3.9 metodiky pre uviaznuté náklady je v metóde výpočtu uviaznutých nákladov náležite zohľadnený skutočný vývoj cien elektrickej energie. Pravidelné korekcie výšky kompenzácií budú zohľadňovať rozdiely medzi predpokladanou cenou elektrickej energie uplatnenou na účely výpočtu maximálnej výšky kompenzácie a skutočnou cenou elektrickej energie. Pri výpočte skutočnej výšky kompenzácií za zmluvy typu „ber alebo plať“ sa zohľadní skutočná spotreba plynu a skutočné ceny tejto suroviny, ale aj skutočná cena, za ktorú spoločnosti predali vyrobenú elektrickú energiu.

(359) Podľa bodu 3.10 metodiky pre uviaznuté náklady sa pri výpočte maximálnej kompenzácie berú do úvahy náklady amortizované pred nadobudnutím účinnosti smernice 96/26/ES v Poľsku.

(360) V súlade s bodom 3.11 metodiky pre uviaznuté náklady sa kompenzácie vypočítali so zohľadnením riešenia, ktoré je z ekonomického hľadiska pre štát najmenej zaťažujúce. V súvislosti s aktívami, ktorých výstavba sa začala pred pristúpením Poľska k EÚ, ale ku dňu pristúpenia ešte nebola skončená, Poľsko preukázalo, že maximálna výška kompenzácií bola vypočítaná na základe lacnejšieho z dvoch scenárov: dokončenie výstavby a prevádzkovanie nových aktív s cieľom vytvárať príjmy, alebo pozastavenie stavebných prác. Mechanizmus kompenzácie uviaznutých nákladov súvisiacich so zmluvami typu „ber alebo plať“ bol

spracovaný tak, aby výrobcov motivoval skôr k skutočnému prevádzkovaniu elektrární s cieľom znížiť celkovú výšku uviaznutých nákladov, a nie k zastaveniu výroby a zaplateniu penále v plnej výške, čo by viedlo k omnoho vyšším uviaznutým nákladom. Komisia zanalyzovala celý rad scenárov, ktoré Poľsko predložilo na posúdenie, či predmetný mechanizmus prispieje k zníženiu celkovej výšky kompenzácií. Ak sa počas fungovania schémy kompenzácie opäť prerokuje a zníži objem plynu v rámci zmluvy „ber alebo plať“, dôjde k príslušnému zníženiu skutočnej výšky kompenzácie.

(361) Podľa bodu 3.12 metodiky pre uviaznuté náklady doba vyplácania kompenzácií siaha až do roku 2027. V bode 3.12 metodiky pre uviaznuté náklady sa stanovuje, že „náklady, ktoré niektoré podniky zrejme budú musieť znášať aj po termíne uvedenom v článku 26 nariadenia (18. február 2006), spravidla nemôžu tvoriť nárokovateľné nenávratné náklady v zmysle tejto metodiky“. Avšak v poznámke pod čiarou č. 5 k metodike pre uviaznuté náklady Komisia uvádza, že „Treba pochopiť, že v zmysle tejto metodiky môžu nenávratné náklady tvoriť nenávratné investície, resp. investície, ktoré nie sú ekonomicky životaschopné v dôsledku liberalizácie vnútorného trhu elektrickej energie, vrátane prípadov, v ktorých sú v podstate predĺžené za rok 2006. Okrem toho, záväzky alebo záruky, ktoré sa jednoducho musia splniť po 18. februári 2006, lebo ich nesplnenie môže vyvolať veľké riziká pre ochranu životného prostredia, verejnú bezpečnosť, sociálnu ochranu pracovníkov, alebo bezpečnosť elektrickej siete, môžu podľa tejto metodiky tvoriť nárokovateľné nenávratné náklady v riadne odôvodnených prípadoch“.

(362) Uviaznuté náklady uvedené v zákone sú úzko spojené s investíciami do elektrární, ktoré sú nenávratiteľné kvôli liberalizácii trhu s elektrickou energiou. Týka sa to aj zmlúv typu „ber alebo plať“, ktoré boli uzavreté na to, aby zabezpečili dodávky pre elektrárne využívajúce DZ v rozsahu podľa množstva elektrickej energie zahrnutej v DZ. V súvislosti s uvedenou poznámkou pod čiarou č. 5 Komisia môže povoliť predĺženie kompenzácií nad predpokladaný termín, ak sa domnieva, že je to vzhľadom na okolnosti daného prípadu odôvodnené.

(363) Komisia poukazuje na skutočnosť, že predmetné investície sú investície do elektrární. Ide o výnimočne dlhodobé investície (15 až 30 rokov), v ktorých hrá veľmi dôležitú úlohu vývoj cien elektrickej energie, a ten možno len ťažko predpokladať, najmä v období prechodu na úplne liberalizovaný trh. Návratnosť týchto investícií nemožno dosiahnuť, ak sú ceny elektriny nižšie než ceny predpokladané v čase výstavby elektrárne.

⁽⁷⁴⁾ Pozri najmä vec NN 49/99 – Uviaznuté náklady v Španielsku (Ú. v. ES C 268, 22.9.2001, s. 7).

- (364) Za týchto okolností sa Komisia domnieva, že podobne ako v predchádzajúcich prípadoch týkajúcich sa Grécka⁽⁷⁵⁾ a Portugalska⁽⁷⁶⁾, sa na tieto konkrétne uviaznuté náklady uplatňuje poznámka pod čiarou č. 5 v metodike pre uviaznuté náklady a opodstatňuje poskytovanie kompenzácie v období po roku 2006 až do skončenia platnosti pôvodných DZ.
- (365) Vzhľadom na uvedené dospela Komisia k záveru, že zákon je v súlade s kritériami stanovenými v bode 3.1 až 3.12 metodiky pre uviaznuté náklady. Maximálne kompenzácie za uviaznuté náklady neprekračujú úroveň povolenú touto metodikou. Na základe ustanovení tejto metodiky sa teda musia považovať za oprávnené.
- (366) Komisia analyzovala, či pomoc splnila podmienky uvedené v bodoch 4.1 až 4.6 metodiky pre uviaznuté náklady.
- (367) Podľa bodu 4.1 metodiky uviaznutých nákladov sa maximálne výšky kompenzácií vypočítali pre presne stanovené a jednotlivé elektrárne a zmluvy typu „ber alebo plať“. Skutočne vyplatené kompenzácie nebudú prekračovať tieto maximálne sumy.
- (368) Podľa bodu 4.2 metodiky pre uviaznuté náklady budú vo výške skutočne vyplatených kompenzácií zohľadnené skutočné zmeny základných ekonomických údajov, a to najmä ceny elektrickej energie a objemy plynu zakúpeného v rámci zmlúv typu „ber alebo plať“. Ak sa napríklad skutočné ceny elektrickej energie budú líšiť od základnej trhovej ceny uvedenej v odôvodnení 355, výška skutočných kompenzácií sa príslušne zmení. Aj výšky skutočných kompenzácií za zmluvy typu „ber alebo plať“ budú zohľadňovať skutočné podmienky, za ktorých výrobcovia kupujú plyn a predávajú na trhu elektrickú energiu.
- (369) V súlade s bodom 4.3 metodiky pre uviaznuté náklady sa poľské orgány zaviazali predkladať Komisii výročné správy o implementácii zákona v súlade s bodom 4.3 metodiky.
- (370) Podľa bodu 4.4 metodiky pre uviaznuté náklady základná tržová cena zohľadnená v odôvodnení 355 sa časom značne zvyšuje, čo vedie k tomu, že výška vyplatených kompenzácií bude podliehať istým zníženiam, čo Komisia považuje za výhodu.
- (371) V súlade s bodom 4.5 metodiky pre uviaznuté náklady sa maximálna výška kompenzácií, ktorá sa má vyplatiť pre konkrétnu spoločnosť, stanoví vopred. Zohľadňuje budúce zisky príjemcov plynuce zo zvýšenie produktivity.
- (372) V súlade s bodom 4.6 metodiky pre uviaznuté náklady sa poľské orgány zaviazali neposkytnúť žiadnu pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu spoločností, ktoré sú príjemcami v zmysle zákona, v období do desiatich tokov od poslednej platby pre príslušné spoločnosti. Toto obdobie, ktoré pri niektorých spoločnostiach trvá až do roka 2037, bolo stanovené podľa princípu „jedenkrát a naposledy“, čo zodpovedá výkladu Komisie v bode 73 usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach⁽⁷⁷⁾. Podľa názoru Komisie toto riešenie dostatočným spôsobom chráni pred vznikom neprimeranej kumulácie pomoci v rámci metodiky pre uviaznuté náklady.
- (373) Vzhľadom na uvedené dospela Komisia k záveru, že zákon je v súlade s kritériami stanovenými v bodoch 4.1 až 4.6 metodiky pre uviaznuté náklady. Spôsob vyplácania skutočných platieb za uviaznuté náklady je v súlade s metodikou pre uviaznuté náklady.
- (374) Za týchto okolností Komisia dospela k záveru, že zákon je v súlade s metodikou pre uviaznuté náklady. Pomoc určená na kompenzáciu oprávnených uviaznutých nákladov spĺňa kritériá uvedené v metodike pre uviaznuté náklady, a preto ju možno považovať za zlučiteľnú so spoločným trhom.
- (375) Výrobcovia energií, ktoré sú príjemcami podľa zákona, by boli oprávnení na poskytnutie štátnej pomoci v súlade s metodikou pre uviaznuté náklady od 1. mája 2004. V zákone sa ustanovuje systém budúcich kompenzácií, ale pri výpočte maximálnych výšok kompenzácií sa zohľadňujú aj čiastky pomoci, ktoré výrobcovia získali v minulosti. Maximálna výška kompenzácie, v súlade s prílohou 2 k zákonu, je suma, ktorá vznikne po odpočítaní príjmov získaných v minulosti vďaka aktívam a ktoré boli k dispozícii na pokrytie investičných nákladov. Ako sa uvádza v odôvodnení 356, celá štátna pomoc poskytnutá k dňu 1. máju 2004 je zahrnutá do odpočítaných príjmov. Komisia považuje zákona za zlučiteľný so spoločným trhom a zároveň považuje za zlučiteľné so spoločným trhom aj čiastky pomoci, ktoré príjemcovia získali od 1. mája 2004.

⁽⁷⁵⁾ Vec týkajúca sa štátnej pomoci N 133/01 – Uviaznuté náklady v Grécku (Ú. v. EÚ C 9, 15.1.2003, s. 6).

⁽⁷⁶⁾ Pozri poznámku pod čiarou č 72.

⁽⁷⁷⁾ Ú. v. EÚ C 244, 1.10.2004, s. 2.

7.1.3. *Osobitný prípad spoločností Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni S.A. a Electrabel Połaniec S.A.*

(376) Platnosť dvoch DZ uzavretých so spoločnosťami Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni S.A. a Electrabel Połaniec S.A. uplynula dňa 31. decembra 2006. Na tieto dve elektrárne sa preto zákon nevzťahuje. Keďže na obe tieto DZ sa ako na jediné zákon nevzťahuje, nevzťahuje sa na ne ani toto rozhodnutie a Komisia vydá samostatné rozhodnutie vo veci týchto dvoch spoločností.

8. ZÁVER

(377) Komisia dospela k záveru, že:

a) DZ predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 zmluvy o ES, s výnimkou DZ uzavretej so spoločnosťou Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o., a že táto štátna pomoc nie je zlučiteľná so spoločným trhom;

b) zákon predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES, a že táto štátna pomoc je zlučiteľná so spoločným trhom na základe článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES.

(378) Ako je uvedené v bode 7.1.1, štátna pomoc ustanovená v DZ spočíva najmä v tom, že DZ zaručujú nákup istého množstva elektrickej energie spoločnosťou PSE za cenu, ktorá zahŕňa všetky výrobné náklady.

(379) Keďže takáto štátna pomoc nie je zlučiteľná so Zmluvou o ES, je potrebné ju ukončiť. Keďže ustanovenia o zaručení odbere a záruke pokrytia nákladov tvoria základnú časť DZ, Komisia dospela k záveru, že poskytovanie štátnej pomoci možno ukončiť jedine vypovedaním DZ.

(380) Komisia sa domnieva, že vypovedanie DZ bude od strán vyžadovať veľké pracovné zaťaženie, najmä pokiaľ ide o dohodnutie podmienok vypovedania DZ. Komisia zastáva názor, že kvôli zaisteniu primeraného zabezpečenia zásobovania elektrickou energiou a dobrých podmienok prechodu Poľska na plne liberalizovaný trh je nevyhnutné stanoviť rozumný termín realizácie tohto procesu. Uvedené ciele sú aj v záujme Spoločenstva.

(381) Pri príprave zákona v rámci vnútroštátneho legislatívneho procesu Poľsko so všetkými zainteresovanými stranami prekonzultovalo technické otázky spojené s dobrovoľným vypovedaním DZ. Termín stanovený v zákone na uzavretie zmlúv o vypovedaní DZ je 150 dní odo dňa nadobudnutia platnosti zákona, t. j. 1. januára 2008. Komisia sa domnieva, že daný termín vyhovuje aj na účely vypovedania DZ, ako to vyžaduje toto rozhodnutie. Komisia pripomína, že podľa článku 5 zákona skutočné

vypovedanie dlhodobých zmlúv nastane v prvom dni mesiaca nasledujúceho po uplynutí 210 dní odo dňa nadobudnutia platnosti zákona (t. j. 1. apríla 2008).

(382) Na základe obsahu odôvodnení 356 a 375 sa zákona vzťahuje na čiastky pomoci nadobudnuté od 1. mája 2004 a tým sa tieto čiastky považujú za zlučiteľné so spoločným trhom.

(383) V konkrétnom prípade spoločnosti Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o. Komisia dospela k záveru, že elektrárne neobdržala štátnu pomoc v rámci DZ.

(384) Toto rozhodnutie sa nevzťahuje na DZ uzavreté so spoločnosťami Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni S.A. a Electrabel Połaniec S.A. Vo veci týchto dvoch spoločností vydá Komisia osobitné rozhodnutie,

ROZHODLA TAKTO:

Článok 1

1. Dlhodobé zmluvy o predaji kapacít a elektrickej energie uzavreté medzi spoločnosťou Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. a spoločnosťami uvedenými v prílohe č. 1 k zákonu o pravidlách pokrývania nákladov vzniknutých producentom v súvislosti s predčasným vypovedaním dlhodobých zmlúv o predaji kapacít a elektrickej energie predstavujú odo dňa prístúpenia Poľska k EÚ pre výrobcov elektrickej energie štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES.

2. Štátna pomoc uvedená v odseku 1 predstavuje neoprávnené poskytnutú pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom.

Článok 2

1. Poľsko vypovedá dlhodobé zmluvy o predaji kapacít a elektrickej energie, uvedené v článku 1.

2. Zmluvy o vypovedaní dlhodobých zmlúv o predaji kapacít a elektrickej energie sa uzavru do 1. januára 2008 a nadobudnú platnosť najneskôr 1. apríla 2008.

Článok 3

Dlhodobá zmluva o predaji kapacít a elektrickej energie uzavretá medzi spoločnosťami Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. a Żarnowiecka Elektrownia Gazowa sp. z o.o. nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES.

Článok 4

1. Kompenzácie stanovené v zákone predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES, poskytnutú výrobcom uvedeným v prílohe 2 k danému zákonu.

2. Štátna pomoc uvedená v odseku 1 je zlučiteľná so spoločným trhom podľa metodiky pre uviaznuté náklady.

3. Maximálna výška kompenzácie stanovená v zákone je suma, ktorá vznikne po odpočítaní celkových príjmov získaných vďaka aktívam v rámci dlhodobých zmlúv a dostupných na pokrytie investičných nákladov.

Článok 5

1. Poľské orgány informujú Komisiu do 31. januára 2008 o opatreniach, ktoré Poľsko prijalo na implementáciu tohto rozhodnutia.

2. Poľské orgány predkladajú Komisii výročné správy o implementácii zákona.

Článok 6

Toto rozhodnutie je adresované Poľskej republike.

V Bruseli 25. septembra 2007

Za Komisiu

Neelie KROES

členka Komisie
